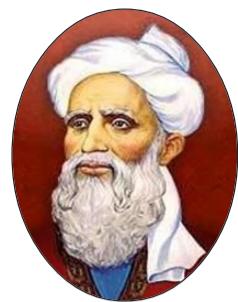

ЗИНАТИ ИНСОН СЕ ЧИЗ АСТ: ИЛМ, МУҲАББАТ ВА ОЗОДИ

АНВОР ДОНИШ

E-mail: anvor.donish@kgu.tj **Нашияи Донишгоҳи давлатии Кӯпоб ба номи Абӯаబдуллоҳи Рӯдакӣ***
www.kgu.tj №5 (270) 2-юми апрели соли 2018, душанбе (оғози нашр: соли 1994)

НАШРИ МАҶОЛАИ ПРЕЗИДЕНТИ ЧУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР МАҶАЛЛАИ "НИГОРИШИ СММ" ТАҲТИ УНВОНИ "ОБ БАРОИ РУШДИ УСТУВОР"

Дар ҳошияни иҷроасияи 72-юми Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид ба муносабати оғози Даҳсолаи байналмилалии амал "Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028" аз рӯи ташаббуси навбатии Президенти Чумхурии Тоҷикистон, ки дар шаҳри Ню - Йорки Иёлоти Муттаҳиди Америка бо иштироки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон мухтарам Эмомали Раҳмон баргузор гардид, маҷолаи Пешвои миллат мухтарам Эмомали Раҳмон дар Маҷаллаи "Нигориши СММ" таҳти унвони "Об барои рушди устувор" (Water for Sustainable Development) ба табъ раси-

да, пешкаши доираи васеи хонандагон гардид.

Дар ин маҷола Сарвари давлати Тоҷикистон мухтарам Эмомали Раҳмон оид ба ҳадафҳо ва зарурати пешниҳоди Даҳсолаи нави байналмилалии амал "Об барои рушди устувор, солҳои 2018 - 2028", таҳияи тадбирҳо ва натиҷаҳои ташаббусҳои қаблии ҷониби Тоҷикистон оид ба ҳалли масъалаҳои марбут ба оби ошомидани бар нафӯи аҳли башар, маълумоти дақиқу пурмуҳтаво ва таклифу пешниҳодҳои асосноку созандаро ба миён гузоштаанд.

Боиси хушнудии мардуми соҳибта-

маддуни тоҷик аст, ки Чумхурии Тоҷикистон дар раванди ҳалли мушкилоти марбут ба об саҳми арзанде гузоштааст.

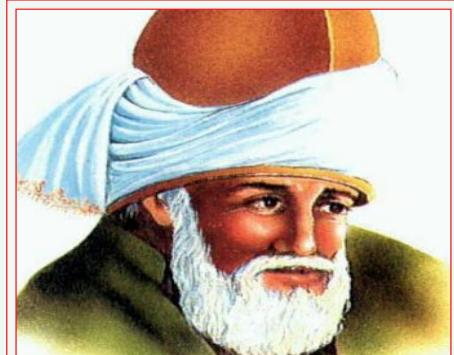
Мавриди зиқри ҳос аст, ки аз соли 2000 то 2016 бо ташабbusi Тоҷикистон Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид 7 лоиҳаро оид ба об қабул кард. Дар байнин онҳо "Соли байналмилалии оби тоза, соли 2003", "Даҳсолаи байналмилалии амал "Об барои ҳаёт, солҳои 2005-2015", "Соли байналмилалии ҳамкорӣ дар соҳаи об, соли 2013" ва "Даҳсолаи байналмилалии амал "Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028" мебошад.

(Идомааш дар саҳ. 2)

"ШОҲНОМА" ВА ИМПЕРИЯҲОИ ОРИЁНӢ

АҚЛ ГИРЕҲКУШОИ МУШКИЛОТ АСТ

ҚИССАЕ БАРОИ ОМӯЗГОР

ҲАҚНАЗАР - ШОИРЕ АЗ ТАБОРИ РӯДАКИЮ ФИРДАВСӢ...

ҚИССАЕ БАРОИ ОМӯЗГОР

Рӯзе муаллимаи синфи панҷ ба шогирдонаш хитоб карда гуфт: "Ман ҳамаи шуморо дӯст медорам". Дар ҳоле, ки ғайрииҳтиёр яке аз шогирдонашро бо номи Тедди фаромӯш кард. Чунки Тедди андак бесавод буду дарсҳоро наме-фаҳмид, илова бар ин, одобаш хуб не.

Инро муаллимаи ў дар рафти соли хониш пайхас кард. Ҳамчунин, муаллима пай мебурд, ки Тедди танбал асту бо ягон ҳамсабақаш бозӣ намекунад ва доимо баҳои ду мегирад.

Рӯзе аз рӯзҳо муаллима хост, ки бо асноди шахсии шогирдон ошно шавад ва дар бораи онҳо маълумоти бештар дошта бошад. Муаллима ҳуҷҷатҳоро варақ зада меҳонд ва ҳамин, ки асноди Тедди хонд дар ҳайрат монд: Муаллими синфи якумаш аз чӣ бошад, навишта буд, ки Тедди қӯдаки зирақу доно буда, мавзӯъҳоро ба хубӣ мефаҳмад ва ба дарсҳо ҳамеша тайёр асту ба саволҳо ҷавоб медиҳад. Муаллими синфи дуюмаш навишта буд, ки Тедди талаҷои хушӯру ботамиз аст ва ҳамсабақонаш ўро дӯст медоранд, аммо шояд он, ки модараш гирифтори сарaton аст, дар ўосори каме нороҳатӣ ҳис мешавад.

Муаллими синфи сеюм навишта буд, ки дар хона нисбат ба Тедди ҷораҳои махсус андешанд, зоро баъди вафоти модараш хеле ғамгину рӯҳафтода аст ва падараш ба ў аҳамият намедиҳад. Муаллими синфи ҷорум навишта буд, ки Тедди писари бесаводу беодоб буда, бо ҳеч яке аз ҳамсабақонаш дӯстӣ надорад ва ҳангоми дарсҳо хо-

баш мебараад. Баъди ин муаллима Томсон мушкили Теддиро фаҳмид ва хичлат кашид. Муаллима муносабаташро бо шогирдаш Тедди дигар намуд.

Дар зодрӯзи муаллима ҳамаи шогирдон ба ў дар куттиҳои зебо ва ороишёфта тӯҳфаҳо супурданд, Тедди бошад, дар ҳалтаҷаи одии селофани, ки дар мағозаҳо ба ҳаридорон ройгон медиҳанд, либос ва шишии атреро, ки аз ним бештараш истифода шуда буд, ба муаллима ҳадая кард. Ҳамсабақонаш ин ҳолатро дид, ба ҳоли ў ҳандиданд, аммо муаллима дарҳол бо овози хуш ватабъи болида аз Тедди изҳори миннатдорӣ намуд. Баъди ин синфро оромӣ фаро гирифт ва ҳама хомӯш монданд.

Муаллима дар хона он куртаро дар тан карду он атро истифода намуд. Тедди бисёр хушҳол шуда, баъд аз анҷоми дарс чун ҳарвақта ба хонаашон нарафт ва бо муаллима монд. Ў назди муаллима омада гуфт, ки аз шумо бӯи модарам ба машом мерасад. Ҳамин ки Тедди ин суханро гуфт, муаллима дарҳол ўро дар оғӯш гирифта, эҳсосоташро нигоҳ дошта натавонист ва гирия кард. Охир Тедди либос ва атри модари маҳрумашро ба муаллима ҳадая карда буд.

Баъди ин муаллима нисбат ба Тедди эҳтироми бештар пайдо кард ва ҳамеша ба ў ёрӣ мерасонд. Дар натиҷа Тедди дубора босавод шуду зирақу доно гашт ва дар охири сол аз ҳамаи фанҳо баҳои панҷ (аъло) гирифт.

Рӯзе аз рӯзҳо муаллима варақчаero дар паси дар

овехта дид, ки дар он навишта шуда буд: "Шумо беҳтарин муаллима дар ҳаётам ҳастед! Шогирди шумо Тедди".

Дар ҷавоб муаллима навишт, ки "Ин тӯй, ки маротаълим додӣ, то муаллима хубе шавам".

Баъди ҷанд сол рӯзе ба муаллима аз донишгоҳи тибии шаҳрашон даъвашномае омад. Дар он ўро ба маҳфиле даъват мекарданд, ки донишҷӯёни ҳатмкунанда ташкил карданд. Дар охир ҷанд сатр: "Фарзанди шумо Тедди".

Муаллима ба маҳфил ҳозир шуд, бо ҳамон либосе, ки Тедди тӯҳфа карда буд ва аз он бӯйи атри маҳсус меомад.

Оё медонед, ки ҳоло Тедди кист?

Тедди Штудард яке аз олимони машҳур, табиби номист, ки соҳиби маркази "Штудард" барои муолиҷаи бемориҳои саратон аст.

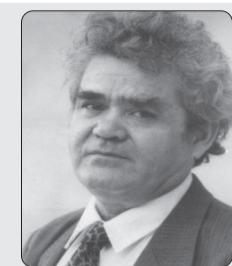
Масъала ин аст, ки ояндаи дураҳшон ва пурсамари чӣ қадар қӯдакон аз беаҳамиятӣ ва муомилаи баду нодурусти мо, муаллимон, аз даст рафтааст?! Ояндаи ҷанд нафар муҳассилинро барбод додаем?!

(Тарҷума аз арабӣ, бознашр аз ҳафтаномаи "Озодагон", 14 феврали соли 2018)

Аз муаллиф: Ин қиссаро ба муаллимону устодон мебахшам. Бо шурӯъ шудани ҳар соли нави таҳсил аз ҳамаи муаллимону устодони гиromӣ бо эҳтироми зиёд ҳоҳиш мекунам, ки ба шогирдонашон хуб муносабат карда, дар ин бобат масъулиятшиносиро аз даст надиҳанд.

• Шеъри рӯз

Гаффор МИРЗО

МАН НАКУНАМ, КӢ МЕКУНАД?

Дил ба ғами Ватан фигор ман накунам, кӣ мекунад?
Ҷон ба раҳи Ватан нисор ман накунам, кӣ мекунад?
Дар баду неки ў шарик ман нашавам, кӣ мешавад?
Ҳифзу вағон ў шиор ман накунам, кӣ мекунад?
Чун нағаси накӯ бадар ман наравам, кӣ меравад?
Ҳар нағасе бадӣ шикор ман накунам, кӣ мекунад?
Сикка ба рӯйи аҳтарон ман назанам, кӣ мезанад?
Рахна ба оламе ҳазор ман накунам, кӣ мекунад?
Бори раҳи муродро ман накашам, кӣ мекашад?
Роҳ сабук ба раҳсипор ман накунам, кӣ мекунад?
Оташи эҳтирос дар ман надиҳам, кӣ медиҳад?
Сӯзу гудоз ихтиёри ман накунам, кӣ мекунад?
Муҷда ба интизорҳо ман набарам, кӣ мебарад?
Ҷумла давои ҷашми ҷор ман накунам, кӣ мекунад?
Зин ки зи дӯши зинбапушт ман наканам, кӣ меканад?
Пири пиёдаро савор ман накунам, кӣ мекунад?
Ҷони ба зулм мондаро ман наҳарам, кӣ мехарад?
Аҷали фитода устувор ман накунам, кӣ мекунад?
Пардаи макру митнаро ман наҳарам, кӣ медараад?
То паси парда ошкор ман накунам, кӣ мекунад?
Марғи ситамгарони дад ман надиҳам, кӣ медиҳад?
Ҳифзи ситамкашони ҳор ман накунам, кӣ мекунад?
Захру зуқуми асрро ман начашам, кӣ мечашад?
Захр зи нӯш ихтизор ман накунам, кӣ мекунад?
Нони ҷалоли умро ман наҳӯрам, кӣ мехӯрад?
Аз амали худ ифтиҳор ман накунам, кӣ мекунад?
Дил ба ғами Ватан фигор ман накунам, кӣ мекунад?
Ҷон ба раҳи Ватан нисор ман накунам, кӣ мекунад?

ДУ ҲИҚМАТ

ҲИҚМАТИ ЯКУМ

Пирамарде, ки дар зиндагӣ як писар ва аз дорои дунё танҳо як асп дошт, бинобар нодорӣ ва ба андешаи мардум камхирадияш, дар деҳааш касе ба ў таваҷҷӯҳе намекард. Рӯзе аспи пирамард аз деҳа фирор намуда, ба тарафи ҷангӣ рафту гайб зад. Ҳамсояғон ба наздаш омаданду барои дилдорӣ ба ў мегуфтанд:

- Шунидем иттифоқи баде рӯҳ додааст, ҳубтараш худро пареншон насоиз.

Пирамард гуфт:

- Шумо аз кӯҷо медонед, ки ин иттифоқи баде аст? Шояд ҷизи ҳубе бошад. Ҳамсояғон аз суханони ин пирамарди нодор дар тааҷҷӯб афтода. Ҷони бигӯед, ки шикастапо беҳтар аст ё дигар аз ҷанг барнагашт? Ҳамдехотиён аз суханонашон пушаймон шуда пирамардро хирадманд гуфтанд.

ро барои ин суханонаш масҳара карда, мегуфтанд, ки ин як девона будааст. Пас аз муддате бо фармони волӣ ва ё ҳуқумати он замон барои ҷанг бо душман ҳама ҷавононро иҷборан ба ҷабҳаи ҷангӣ бурданد. Писари пирамардро барои шикастагии пояси раҳо карданд. Piaramard ба назди ҳамдехотиёнаш рафту гуфт:

- Дар ёдатон аст чи қадар маро масҳара мекардед ва маро девона мегуфтед? Ҳоло бубинед, ки писарони шумо вориди ҷанг шуда, шояд дигар ҳам бознагарданд, вале писари ман танҳо барои шикастагии пояси ҷанг бо ман истодааст. Акун бигӯед, ки шикастапо беҳтар аст ё дигар аз ҷанг барнагашт? Ҳамдехотиён аз суханонашон пушаймон шуда пирамардро хирадманд гуфтанд.

ҲИҚМАТИ ҶУЮМ

Пирамарде ҳар рӯ писаракеро дар қӯҷа медид, ки бо пои баражна футболбозӣ мекард. Рӯзе барҳа ва як пойафзол ҳарид, ба писарак тақдим карду гуфт:

- Биё ин пойафзоли навро бипӯш. Писарак пойафзолро пӯшид ва бо ҷаҳраи ҳандон ба пирамард нигаристу гуфт:

- Шумо Ҳудоед?

Пирамард дар ҷавоб гуфт:

- На писарҷон, ман Ҳудо нестам.

Писарак гуфт:

- Пас шумо дӯсти Ҳудоед, ҷон ман дишаб факат ба Ҳудо гуфта будам, ки пойафзол надорам.

Мантиқ: Дӯсти Ҳудо будан душвор нест.

Таҳияи
Ҷаҳонгир РУСТАМ

НАТИЧАҲО АЗ ОЛИМПИАДАИ ҶОМИ АИ ҖТ

Рӯзҳои 14 то 16 марта соли ҷорӣ дар шаҳри Душанбе даври ниҳоии Олимпиадаи донишчӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ барои дарёфти "Ҷоми Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон" баргузор гардид.

Ҷаласаи ифтитоҳии Олимпиада таҳти роҳбарии Президенти АИ ҖТ доктори илмҳои физика-математика, профессор Фарҳод Раҳимӣ, ноибони Президенти АИ ҖТ, директорони институтҳои тадқиқотӣ, донишҷӯён, иштирокчиёни Олимпиада ва роҳбарони онҳо дар маҷлисигӣ АИ ҖТ баргузор гардида, довталабон ба институтҳои мар-

бута сафарбар карда шуданд. Олимпиада ду рӯз идома ёфта, донишҷӯёни донишгоҳ натиҷаҳои зеринро ба даст оварданد:

1. Икромов Шодӣ, донишҷӯи соли 4, ихтисоси кори бонӣ, факултаи молиявио иқтисодӣ, ҷои 2-ум, роҳбари илмӣ - номзади илми иқтисод Мирсаидов Муҳаммаднаим;

2. Бобоназаров Идебек, донишҷӯи соли 4, ихтисоси математика, факултаи физика ва математика, ҷои 3-ум, роҳбари илмӣ - Фирдавси Ҳ., асистенти кафедраи таҳлили математики в-

назарияи функцияҳо;

3. Авалов Баҳтиёр, донишҷӯи соли 2, ихтисоси информатика, факултаи физика ва математика, ҷои 3-ум, роҳбари илмӣ - Сулаймони А., асистенти кафедраи физика, методикии таълими он ва технологияи материалҳо;

4. Негматов Садриддин, донишҷӯи соли 5, ихтисоси таъриҳи ҳуқӯқ, факултаи таъриҳ, ҳуқӯқ ва муносабатҳои байнамилалӣ, ҷои 3-ум, роҳбари илмӣ - Муродова Гулҷеҳра, номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент, мудири кафедраи таъриҳи ҳуқӯқ ва сиёсатшиносӣ;

5. Раҳмонова Гулдона, донишҷӯи соли 3, ихтисоси забон ва адабиёти тоҷик, факултаи филологияи тоҷик ва журналистика, ҷои 3-ум, роҳбари илмӣ - Холиқова Зайналбӣ, номзади илми филология, дотсент, мудири кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистика;

Инчунин, Асоева Омина, донишҷӯи соли 3, ихтисоси биологияи факултаи химия, биология ва география ва Чалаев Сафармад, донишҷӯи соли 1-уми ихтисоси физика, факултаи физика ва математика бо Ифтихорномаҳои АИ ҖТ барои ширкати фаъолона сарфароз гардонида шуданд.

4 ДОНИШҖӮИ ДОНИШГОҲ ДАР МУСОБИҚАИ ҶУМҲУРИЯВӢ ҒОЛИБ ШУДАНД!

Мехрона

Матлуба

Амирҷон

Фирдаус

Таърихи 10-11.03.2018 бо ташабbusi Федересасияи миллии Ҷиу-ҷитсуи Ҷумҳурии Тоҷикистон мусобиқаи кушоди шаҳрӣ дар пойтаҳти Тоҷикистон шаҳри Душанбе байнӣ наврасони синну соли 18-сола баргузор гардид, ки дар он донишҷӯёни донишгоҳ ҷойҳои сазоворро насиб гардиданд ва бо диплому медалҳо ба донишгоҳ баргаштанд. Инҳо:

- Суюнзода Амирҷон, дар вазни 50 кило сазовори ҷои 1-ум;
- Раҳматова Матлуба, дар вазни 55 кило сазовори ҷои 1-ум;
- Фирдавси Сайдулло, дар вазни 55 кило сазовори ҷои 1-ум;
- Муродова Мехрона, дар вазни 60 кило сазовори ҷои 1-ум;

Абдурауф ҲАФИЗОВ,
собиқадори хизмати давлатӣ, устоди
Коллеҷи иқтиਸодӣ-техникии
гаӣридавлатии шаҳри Қўлоб

Кумитаи Икроияи Марказӣ ва Шурӯи Комиссарони Халқи Ҷумҳурии Шӯравии Сотсиалистии Ӯзбекистон бо Қарори №16 аз 22 февралӣ соли 1928 "Дар бораи Чорабинҳои Ҳукумати Республиқи Совети Сотсиалистии Ӯзбекистон ва ба муносабати 10-солагии ташкилёбии Армияи Сурхӣ коргару дәхқон" барои дастгирӣ ва ёрии фаъ-

1 ҲАҚИҚАТИ ТАЪРИХ

лона расонидан ба Армияи Сурхӣ дар мубориза ба муқобили контрреволюцияи ба босмачигарӣ шаҳри Қўлоб бо ордени "Байраки сурх" мукофотонида шуда буд. Барои супоридани мукофоти Олӣ роҳбарони ҷумҳурий бо сарварии раиси Кумитаи Икроияи Марказии Ҷумҳурии Автономии Шӯравии Сотсиалистии Тоҷикистон кушуда шуд. Дар кори он аъзоёни Кумитаи Икроияи Марказӣ, дәхқонон, ҷангварон ва комсомолон ширкат доштанд. Сессияро раиси Кумитаи Икроияи Марказӣ Нусратулло Махсум кушуда чунин гуфт: "Дар 3 соли мавҷудияти Ҷумҳурии Шӯравӣ ва меҳнатни пурсамари мардуми заҳматкаш мо ба муваффақиятҳои назаррас ноил гардидем. Вале, ҳанӯз дар пеш корҳо бисёранд".

Ҳангоми сафар Нусратулло Махсум ҳамчун роҳбари давлат бо меҳнаткашони ин ноҳияҳо воҳӯрда, аз вазъияти ҷумҳурий ҳисобот доданд. 2 апрели соли

1928 баъди нисифирӯзӣ дар толори хонаи Аскарони Сурхӣ шаҳри Қўлоб, ки тозаю озода оро дода шуда буд. Сессияи III Кумитаи Икроияи Марказии Ҷумҳурии Автономии Шӯравии Сотсиалистии Тоҷикистон кушуда шуд. Дар кори он аъзоёни Кумитаи Икроияи Марказӣ, дәхқонон, ҷангварон ва комсомолон ширкат доштанд. Сессияро раиси Кумитаи Икроияи Марказӣ Нусратулло Махсум кушуда чунин гуфт: "Дар 3 соли мавҷудияти Ҷумҳурии Шӯравӣ ва меҳнатни пурсамари мардуми заҳматкаш мо ба муваффақиятҳои назаррас ноил гардидем. Вале, ҳанӯз дар пеш корҳо бисёранд".

Иштирокчиёни Сессияро инчунин, намояндагони батраку

ҲАЙРУЛЛО ДАР МУСОБИҚАИ ҶУМҲУРИЯВӢ НИЗ ҒОЛИБ ШУД!

Таърихи 18-уми марта соли ҷорӣ бо ташабbusi Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мусобиқаи ҷумҳуриявӣ оид ба "Варзиши сабук" бахшида ба ҷашни байнамilalii Наврӯз гузаронида шуд, ки дар ин мусобиқа Шоҳимардонов Ҳайрулло, асистенти кафедраи тарбияи ҷисмонӣ бо методикии

таълими он сазовори ҷои 3-ум гардид ва бо диплому тӯхфаҳо сарфароз гардонида шуд.

ШОҲРУХ ҔОИ 1-УМРО ГИРИФТ!

Бо ташабbusi Раёсати ҷавонон дар минтақаи Қўлоб санаи 19-уми марта соли ҷорӣ мусобиқаи минтақаӣ оид ба ғуштини миллӣ бахшида ба ҷашни Наврӯз гузаронида шуд, ки дар он донишҷӯи донишгоҳи Комилов Шоҳруҳ дар вазни 70 кило сазоваори ҷои 1-ум гардид ва бо диплому медал ва тӯхфаҳо қадрдонӣ карда шуд.

ИФТИХОРНОМА

Саннаи 5-уми марта соли равон Донишкадаи таҳқиқати омӯгорони таҳсилоти олии касбии назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Шағиев Баҳтиёр, омӯзгори факултаи молиявио иқтисади барои фаъолияти дучониба ва дар сатҳи баланд ташкил ва гузаронидани курсҳои таҳқиқати омӯзгорони таҳсилоти олии касбии назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оғоз ёфт. Соли 1923 аз шаҳри Қаршии Ӯзбекистон бо корвони уштурҳо ба шаҳри Душанбе 3 ҳазор нусха китоб оварда шуд, ки як миқдори онро ба шаҳри Қўлоб фиристоданд.

Дар ҳисоботи Бюрои ташкилии Тоҷикистонии ҲҚ(б) Ӯзбекистон аз 1 ноябри соли 1925 қайд гардидааст, ки кори ҷисеи - маърифатӣ дар ҷумҳурий байди ташкилётини Комиссариати Ҳалқи маорифи ҶМШС Тоҷикистон оғоз ёфт. Соли 1923 аз шаҳри Қаршии Ӯзбекистон бо корвони уштурҳо ба шаҳри Душанбе 3 ҳазор нусха китоб оварда шуд, ки як миқдори онро ба шаҳри Қўлоб фиристоданд.

Солҳои 1927 - 1928 дар вилюяти Қўлоб як клуби занона ва 5 ҷойхонаи сурх мавҷуд буд, ки асосан ба воситаи онҳо дар байнӣ омма корҳои мадани маърифатиро мегузарониданд. Солҳои 1937-1938 дар вилюяти Қўлоб 53 клуб, аз ҷумла 37 клуб дар колхозҳо фаъолият мекарданд.

Муассисаҳои фарҳанги ӯзбекистонӣ маърифатӣ дар он солҳо ва минбаъд фишиғни тавонони тарбияи маънавию фарҳанги, маркази ташкилу гузаронидани корҳои тарбияи ҷисмонӣ ва ёрдамчиёни фаъоли ташкилотҳои ҳизби буанданд. Вале мақсади мо то расидан ба мавҷӯи асосӣ андак башад ҳам, дар ҳусуси муассисаҳои фарҳанги ӯзбекистонӣ маърифатӣ ва рушди фаъолияти онҳо диққати ҷиддӣ мебошад.

ТЭТ ХНИТ ДАР ХОЛИ ФАНОШАВЙ ҚАРОР ДОРАД!

Вақтхой охир роҳбарону масъулони ташкилоти террористиву экстремистии ҲНИТ, ки аз ҷавобгарӣ дар назди қонун гурехта, дар қишварҳои аврупой Ҷаноҳ бурдаанд, бо мусоҳибаву нигоштаҳои дурӯғину белояни худ боз ҳам шармандатар гардидаанд. Ин нафарон аслан бо интишори ҳабарҳои зидду нақизи худ меҳоҳанд "аз худ дарак диҳанд", то ки баъзе доираҳои манфиатдори ҳориҷӣ борояшон боз чор танга ва ё устухоне диҳанд. Яке аз ин гуна нафарони парҳошҷӯву иғвогар роҳбари ҷинояткори ТЭТ ҲНИТ Муҳиддин Кабирий аст, ки гоҳ дар Олмон пайдо мешаваду гоҳи дигар дар Юнону қишварҳои соҳили Балтика. Масалан, ҷанде пештар вай бо як ҳабарнигори олмонӣ мусоҳиба анҷом дода буд, ки сартоло аз дурӯғу таблиғи худаш иборат бўл.

Дар чунин суҳбатҳо боз ҳам ҳамон суханҳои тақрор ба тақрори Кабирӣ дар атрофи баста шудани ТЭТ ҲНИТ ва шикоят аз сиёсати кишварҳои аврупойӣ, ки ба инҳо таваҷҷӯҳи маҳсус надоранд, мераవад. Муҳтавои ин гуна суҳбатҳои иғвогароёна дуругирно метавон дар чанд нукта баён намуд.

Мо хуб медонем, ки ҳеч гоҳ, ҳадафи ТЭТ ҲНИТ ободии кишвару чомеа набуд, балки масъулони ин ҳизби террористӣ бо мақсади расидан ба қудрати сиёсӣ дар тамоми давраи фъолияташон бар зидди манфиатҳои Тоҷикистон амал кардаанд. Дар солҳои 90-уми аспри гузашта ба вучӯд овардани нооромию ҷангӣ шаҳрвандӣ, ки боиси марғи 150 ҳазор нафар, бехонумон шудани садҳо ҳазор ва нобуд гардидани иқтисоди кишвар шуд, ҷалби ҷавонон ба сафи гурӯҳҳои террори-

стии байналхалқын, инчунин күшиши табаддулоти мусалла-хонаи давлаттай дар сентябрь соли 2015 намунаи амалхои хо-инона ва зиддимилии ТЭТ ХНИТ мебошанд.

Имрӯз Кабирий дар суханро-
ниҳояш аз созмону ташкилотҳои
кишварҳои ғарбии ҳомии ҳуқуқ
шикоят мекунад, ки ўва ҳамрас-
лаконашро дастгирӣ намеку-
нанд. Албатта чунин ҳолат да-
лели он аст, ки доираҳои сиё-
сии кишварҳои аврупоӣ ва таш-
килоту созмонҳои байналха-
лқии оид ба ҳифзи ҳуқуқи инсон
ҳам ифратию террористӣ буда-
ни ҲНИТ-ро фахмидаанд.

ни ҳитт-ро ғаҳмидаанд.

Худи Кабирӣ дар сӯҳбаташ бо ҳабарнориги олмонӣ қоил шудааст, ки парлумони Иттиҳоди Аврупо таваҷҷӯҳи ҷиддие ба наҳзатиҳо надорад. Ин амали сиёсатмадорони Аврупо комилан дурусту воқеист, зоро Кабириву атрофиёнаш барои чомеаи Аврупо ҳам хатарногӣ буда, ба ғайр аз террору ифторгарӣ дигар чизе тоҷинӣ номаёни монандашонро

пешниҳод карда наметавонанд.
Барои аврупоиҳо масъалаи
таъмини амнияти кишварҳо ва
чомеъаҳояшон муҳим аст, на
дастгирӣ ҳар гуна ташкилоту

ҳизбхои террористӣ. Кабирӣ ҳолати мазкурро дидаву дониста боз меҳоҳад, ки аврупоиҳо манфиатҳои ў ва ҳаммаслаконашро ҳимоя намоянд, ки комилан андешаи бебунёд мебошад. Амалҳои таҳрибкорона ва террористии содирнамудаи ТЭТ ҲНИТ кайҳост, ки барои ҷомеаи ҷаҳонӣ ҷеҳраи манфури ин ташкилотро ошкор кардааст. Аз ин рӯ, сухбату ҷорзаниҳои Кабирӣ дигар фоидаш надорад. Бо боварии комил гуфтан мумкин аст, ки дар ояндаи наздиқ мақомоти қишиваҳрои аврупой ба хулосаи зарурӣ омада, ин ҷинояткорони наҳзатиро дастгир мекунанд ва ба ҷониби Тоҷикистон таслим менамоянд.

Албатта маълум аст, ки дар шароити ҳозира Кабирӣ бештар бо мақсади ба даст оварданни маблағ ва нигоҳ доштани роҳати зиндагиаш ҳудро ба ҳар дар мезанаду вонамуд мекунад, ки гӯё ҳамчун роҳбарӣ ТЭТ ҲНИТ мубориза мебарад. Дар асл кӯшишҳояш танҳо барои ҳудаш мебошанду ҳатто ҳамандешону ҳаммаслаконашро ҳам фиреб медиҳад.

Дар натицаи фаъолияти солҳои охири ТЭТ ҲНИТ ба сафи ДИИШ ва ташкилотҳои дигари террористӣ пайвастану дар ҷанғои Сурдя ва Ироқ ширкат варзидани як идда ҷавонони тоҷикистонӣ аз хиёнатҳои дигари ТЭТ ҲНИТ ба ҳисоб меравад. Мубаллиғон ва муллоҳои наҳзатӣ бо супориши ҳочагони ҳориҷиашон - доираҳои мазҳабии ҳориҷӣ ба мағзшӯй ва таблиғи ифротии ҷавонони тоҷик ҳанӯз солҳои навадуми асри гузашта шурӯъ карда буданд. Наҳзатиҳо аз боварҳои динии мардум ва ҳусусан ҷавонон суннистифода карда, дар байни онҳо таблиғоти ифротии динӣ мебурданд. Ҷавононро барои таҳсил ба мадрасаҳои динии гайрирасмии кишварҳои дигар сафарбар менамуданд. Онҳоро ба

бар менамуданд. Онҳоро ба сафи созмону гурӯҳои террористӣ шомил мекарданд. Дар натиҷаи чунин фаъолияти таҳрибкоронаи наҳзатиҳо шуморай муайянӣ ҷавонони тоҷикистонӣ солҳои аввал ба Ҳаракати Толибон дар Афғонистон ва солҳои баъдӣ ба ДИИШ ва дигар гурӯҳои террористии муқими Сурия ва Ироқ пайваст мешуданд ва дар ҷангҳо ширкат меварзиданд. Ҳамин тавр, ТЭТ ҲНИТ сабабгори бадбаҳтии садҳо ҳонавода, гумроҳӣ ва кушта шудани ҷавонон, ятим мондани кӯдакон гардидааст. Дар асл ТЭТ ҲНИТ бо содир намудани чунин амалҳои ҷинояткоронаш меҳост, ки вазъияти Тоҷикистонро ҳам ба мисли Сурия ва Ироқ тағтиир дидҳад ва аз он ба манфиати худ истифода барад. Ҳушбахтона, баъди мамнӯъ гардидани фаъолияти ТЭТ ҲНИТ таблиғи ифротгароиву тероризм дар қишивар кам шуда, пеши роҳи раванди ба Сурия ва Ироқ рафтани ҷавонон гирифта шуд. Мардум дарк намуд, ки

пайравый ба исломи сиёсий ва ақидахой ташкилоту гурӯҳҳои ифротию террористӣ оқибати хатарноку ногувор дорад.

Чор задани Кабирий дар мавриди он ки исми баъзе роҳбони мақомоти кишварро барои ворид намудан ба "рӯйхати Магнитский" пешниҳод мекунад, хиёнати навбатӣ, дурӯғи маҳз ва амали файривоқеист. Сохторҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои таъминни амнияти миллат, суботу оромии кишвар ва минтақа фаъолият доранд ва ин масъаларо роҳбарияти кишварҳои дигар, аз ҷумла Аврупо хуб дарк месозанд. Дар асл, ҳуди Кабирий ва ҳаммаслако-нашро ҳамчун ҷинояткори ҳавфнок политсияи байналмилалӣ мечӯяд ва ТЭТ ҲНИТ дар рӯйхати созмонҳои террористист.

Кабирӣ дар сухбатҳояш дар бораи таҷдиди ТЭТ ҲНИТ низ сухан ба миён меорад, ки комилан дурӯғанд, зеро ташкилоти террористиву экстермистӣ ба ҳеч ваҷӯ тафтиргазӣ нест. Агар чунин намебуд, дар давоми солҳо зиёд вобаста ба инкишофи чомеаи Тоҷикистон тафтиргазӣ мейeft. Аммо ҳадафи ТЭТ ҲНИТ ҳамеша ҳаробиоварию сузандагӣ буд, на бунёдкорию созандагӣ. ТЭТ ҲНИТ танҳо мақсади ба Тоҷикистон овардани бадбахтио ҳаробӣ дорад. Тамоми фаъолияти ин гуруҳи ҷинояткор бар зидди манфиати миллат ва Ватани мо мебошад.

Вобаста ба ин, дар интиҳо таъкид менамоем, ки барои ТЭТ ҲНИТ дар ҷомеаи имрӯзai Тоҷикистон ҷой нест. Тамоми мардуми кишвар ва берун аз он хуб фаҳмидаанд, ки ТЭТ ҲНИТ як гуруҳи ҷинояткор ва бадҳоҳ буда, дар ҳоли комилан фаношавӣ қарор дорад.

*Хуршеди НУСРАТ,
коршинос*

МУШКИЛОТИ ЭКОЛОГӢ ВА РОҲҲОИ ҲАЛӢ ОН

*Афзалишоҳ РАҶАБОВ,
омӯзгори Мактаби Президентӣ барои
хонандагони болаёқат дар шаҳри Кӯлоб*

*Бани одам аъзоу
якдигаранд,
Ки дар оফарини зи
як гаваҳаранд.
Чу узве ба дард
оварад рӯзгор,
Дигар узвҳоро
намонаид қарор.
Соз дими Шародӣ*

Экология худ фанни бу-
нёй буда, мақсади асосиаш
хифзи муҳити зист ва муно-
сибати дурусти одам ба та-
биат мебошад. Агар ҳар фар-
ди чомеа муносибати худро
нисбат ба табиат ва сарва-
тҳои он дуруст ба роҳ монад,
шояд ҳодисаҳои ҳавфноки
табиӣ обхезӣ, заминларза ва
дигар ҳодисаҳо камтар ша-
ванд. Мутаассифона, дар за-
мони мо мачмӯи масалаҳое

ба вүчүд омадаанд, ки ҳәёти оламу одамро зери хатар гүзүштаанд ва бояд аҳли башар барои дарёфти чунин мушкилоти дар табиат вүчүддошта камари химмат банданд.

Махсусан, дар замони имрӯза чунин хатарҳои экологӣ ҳаёти сокинони сайёрапо таҳдид мекунанд: тағиирёбии иқлим, зиёдшавии гази карбон, эрозия, нестшавии олами ҳайвонот ва растанҳо, суроҳшавии пардаи озонӣ ва аз меъёр зиёд истифодаи маводҳои кимиёвӣ дар хочагидорӣ, ки рӯз то рӯз дар ҳоли саёдӣ табдилӣ шудааст. Омӯзгорони фанҳои табиатшиносиро зарур аст, ки бо истифода аз кинофильмҳо, аксҳо ва дигар айёниятҳо шавқу рағбати хонандагонро нибат ба табиат ва ҳифзи он бедор созанд, зеро насли оқилу фарзона ва худогоҳи имрӯза ояндаи давлат, миллат ва ҷаҳон мебошанд.

НУРИ МАЪРИФАТ

*Эхдо ба 80-солагии профессор
Шариф Чумъа*

НУРИ МАЪРИФАТ

Ватан огози ҳар як сарнавишт аст,
Ватан - Модар барои мо биҳишт аст.
Ватан чун модарон фарзанд дорад,
Ватан сарманшаи тақдиро мо ҳаст.
Намоям қиссае фарзанди ўро,
Улуму донишу фарҳангига ўро.
Ба донишгоҳи Ҳатлон нек бингар,
Абармарде, ки дар илм аст сарвар.
Варо номи Шарифе Ҷумъаҳон аст,
Тааммул - пешаеву кордон аст.
Ба илми ҳандасаю ҳам риёзӣ,
Ки машҳур аст, ҷумла аз ўрозӣ.
Ба дил як мақсади олӣ ниҳодаст,
Ва доди - ҳандаса бешак бидодаст.
Ба виже олими машҳуру доност,
Ба амри ҳақ ҳамеша дастболост.
Намуда хизмате бар ҳалқу меҳан,
Шино дорад ба уқёнуси фарҳанг.
Барои мо азизу меҳрубон аст,
Анису муътабар, пайванди ҷон аст.
Худоро шукр, ҳоло дил ҷавон аст,
Ки дар илми риёзӣ як ҷаҳон аст.
Ба ҳаштод умри ў гарчи расида,
Ба ӯйяш нури маърифат дамида.

*Сайдасрори ҚАЛАНДАРЗОДА,
саромўзгоро кафедраи физика, МТФ ва ТМ*

ОЛИМИ ФАРХЕХТА ВА ИНСОНИ НАЧИБ

Абдулло ҲАБИБУЛЛО,
доктори илми физика ва математика,
профессор, Узви вобастаи АИЧТ,
ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба
номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

Дар дунё одамони начиб, хоккор ва дурандешу ҳалим хеле каманд, зоро барои тарбия намудани чунин шахсиятҳо волидайни фидой лозим аст, то тамоми буду набуди худро фидо кунади чунин шахсияти арзандаро барои миллаташ ҳадя созад.

Боиси ифтихору сарбандӣ аст, ки дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ олимони закиву дурандеш ва дорои хислатҳои неки инсонӣ хеле зиёданд. Онҳо пайваста донишҷӯро дар рӯҳи инсондустрии ватанпаратӣ ва иршод раҳнамой мекунанду ҳамчун як ҷавони соҳиби маърифати баланд тарбия менамоянд.

Абдуллоев Маҳмуд Ҳолович яке аз шахсиятҳо дар ҷумҳурӣ шудааст, ки бо донишҷӯро мактаби инсонӣ ном баровардааст. Ин омӯзгори асил шогирдони зиёдеро тарбия намуда, ба ҷомеа пешниҳод кардааст, ки айни ҳол дар вазифаҳои гуногуни давлатӣ кору ғаъолият даранд. Ӯ хеле ҳушбахт аст, зоро шогирдонаш, аллакай устод шудаанд ва дар баробари ин соҳиби шогирдони зиёданд. Аз ҷумла, камина низ дастпарвари мактаби инсонгарои ӯ ҳастам.

Абдуллоев Маҳмуд Ҳолович 1-уми сентябри соли 1948 дар дехaiи Дедарозаки ноҳияи Шамсиддин Шоҳин (собиқ Шӯрообод) дар хонадони дехқон таваллуд шудааст. Ҳар сол замоне, ки Պешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Дарси сулҳро дар ҷумҳурӣ оғоз мекунад, ин олими шинохта зодрӯздоранд. Муаррихи тоҷик, доктори илмҳои таърих (2012), профессор (2013), Корманди шоистаи Тоҷикистон (2013), Аълоҷии маорифи Тоҷикистон (1995), иштирокдори гуфтушунидҳои гайрирасмии тоҷикон оид ба созишномаи сулҳ дар шаҳри Душанбе (1994-1995) ва Санкт-Петербург (1997) Абдуллоев Маҳмуд Ҳолович барои миллаташ хизматҳои шоён кардааст. Ҳатмкардана факултai забон ва адабиети руси Институти давлатии педагогии Кӯлоб (ҳоло ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, 1970) мебошад. Таҳсил дар мактаби ибтидоии деха (1954-1959), мактаб-интернати ба номи "Коммунизм"-и ноҳияи Москва (ҳоло Ҳамадонӣ, 1959-1966), донишҷӯ (1966-1970), хизмати ҳарбӣ дар сафи Қувваҳои му-

Вазифаи муҳими олимони қишишар бо дарназардоши шароити давлати соҳибистикол таҳқиқ намудани таърихи пурифтиҳори миллат, проблемаҳои фалсафа ва адабиёту фарҳанги бою рангораҳо тоҷикон, поку бегазанд ҳигоҳ доштан ва таҳқиқи бахшидан ба мақоми забони давлатӣ, тоза ҳигоҳ доштани забони мӯшират, эҷоду ҳаҷӯи забони илмии тоҷикӣ, арҷузорӣ ба арзишҳои таъриҳӣ ва ба ҷаҳониён ба таври шоиста муаррифӣ намудани дастовардҳои ниёғон мебошад.

Эмомалӣ Раҳмон

саллаҳи Иттиҳоди Шӯравӣ (1970-1971), омӯзгори кафедраи таърихи КПСС-и ИДПК (1971-1977), аспиранти кафедраи таърихи КПСС-и факултаҳои гуманитарии Унверситети давлатии Тоҷикистон ба номи В.И.Ленин (ҳоло ДМТ, 1977-1981), муаллими қалон (1981-1984), дотсенти кафедраи таърихи КПСС (1984-1994), муовини декани факултаҳои таърих ва филология (1994-2002), мудири кафедраи таърихи ҳалқи тоҷик ва назарияи иқтиносӣ (2002-2008), мудири кафедраи таърихи умумӣ ва методикии таълими таърих (2008-2009), мудири кафедраи таърих ва ҳуқуқ (2009-2013) ва аз соли 2013 профессори кафедраи таърих ва ҳуқуқи ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ мебошад.

Дар мавзӯи "Фаъолияти ташкилотҳои партияи Тоҷикистон дар роҳи инкишофи минбаъдаи мактабҳои ҳамагонӣ дар ҷумҳурӣ (солҳои 1959-1970)" (1982, Алмаато) рисолаи номзадӣ ва дар мавзӯи "Маорifi ҳалқи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳлаҳо 60-80-уми асри XX: таъриҳ ва проблемаҳои инкишофи он" (2012, Душанбе) рисолаи докторӣ дифоъ намудааст. Дар мактабҳои олии шаҳрҳои Тошканд (1972), Москва (1976), Минск (1986) такмили иҳтинос кардааст. Тадқиқотҳояш ба мактабаҳои таъриҳ ва рушди нумӯи минбаъдаи маорifi Тоҷикистон бахшида шудаанд. Муаллифи 6 асар ва беш аз 80 мақолаи илмӣ ва илмӣ-методист. Бо нишонҳои сарисинагии "Корманди шоистаи Тоҷикистон" (2013), "Аълоҷии маорифи Тоҷикистон" (1995), Ифтихорномаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (1999) мукофотонидан шудааст.

Дар яке аз Паёмҳояшон Асосгузори сулҳои ваҳдати миллӣ, Պешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон чунин гуфта буданд: "Бо дарназардоши вазъи ҳассосу печидай ҷаҳони мусоир олимону донишмандони мамлакат бояд ба масъалаҳои тав-

сеаи мағкураи миллӣ, таҳқиқими давлатдорӣ ва рушди иҷтимоиву сиёсии ҷомеа, иттиҳоди нерӯҳои созандай қишишар ва ҳифзи манфиатҳои стратегии Тоҷикистон, мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм, хурофотпарастиву ифротгарӣ, инҷунин таҳқиқи масоили демократиқунонии ҳаёти иҷтимоиву сиёсии Тоҷикистон эътибори аввалинда рача дижанд".

Устод Маҳмуд Абдуллоев низ пайваста дар рӯзномаҳои даврӣ вобаста ба мағкураи миллӣ, терроризм ва экстремизм, хурофотпарастиву ифротгарӣ ва дигар масъалаҳо, ки Պешвои миллат дар баромадҳояшон зикр мекунанд, мақолаҳои илмиву оммавӣ навишта, мardumro ба роҳи рост раҳнамой мекунад.

Устод Маҳмуд Абдуллоев имсол ба синни мубораки 70 қадам ниҳоданд. Устод ҳамчун як инсон ва тоҷик вазифаи ҳудро адо намудааст ва ҳоло ҳам иҷро карда истодааст. Услуб ва методикаи хоси ҳудро дорад, ки ҳатто камдеништарин донишҷӯ ба дарсаш бо тайёр меояд. Садои бурро ва ҳайбату салобати ў намунаи беҳтарини як омӯзгори тоҷик аст.

Аз ин рӯ, аз номи ҳуд ва ҳайати профессорону омӯзгорони донишҷӯ устодро барои расидан ба синни мубораки 70 табрику таҳният намуда, бахрашон зиндагии шоста, ҳаёти босубот ва саодати рӯзгорро таманно дорем. Бигузор ҳамеша муваффақу шодком бимонед!

70-солагӣ муборак,
устоди арҷман!

Маҳтобӣ МИРЗОЕВА,
саромӯзгори кафедраи адабиётӣ
тоҷик ва журналистикা

СИМОИ МОДАР ДАР АШЬОРИ ҒОИБ САФАРЗОДА

Зан симои инъикоси миллат ва давлат аст.
Эмомалӣ Раҳмон

Дар адабиёт яке аз мавзӯҳои асосию марказии ашъори шоирон мавзӯи зан аст. Ин аз он сабаб аст, ки зан сарчашмаи зиндагист, ягона оғарандай насл дар рӯйи замин пас аз оғаридгор, гармию рӯшнони хонадон, бебаҳову ивазнавашандаған гамгусори фарзандон, манбаи меҳру муҳаббату садоқату ҳалими мебошад. Ба андешаи устод Мирзо Турсунзода:

Зан агар оташ намешуд ҳом мемондем мо,
Норасида бодас дар ҷом мемондем мо...

Ин мавзӯй дар эҷодиёти ҳамаи шоирон мавқеъ ва мақоми хосса дорад. Ба сабаби бузургию муқаддасии модар ва эҳтироми маҳсус доштани ў Эраҷ Мирзо, Мирзо Турсунзода ва Лоиқ Шералий модарномаҳое аз ҷиҳати ғоявӣ баландмазмун иншо намудаанд. Сад рӯбоии ба модар бахшидаи Сафар Аюбзодаи Маҳзун низ ҷашмрас мебошад.

Дар эҷодиёти шоиро шодравон Ғоиб Сафарзода низ қаҳрамони лирикӣ зан асосан ба ду ҷиҳат васф гаштааст: пеш аз ҳама зан-модар, ки бешак аз мавзӯҳои марказист ва беҳтарину самимитарин шеърҳои шоир ба ў бахшида шудаанд. Дуюм зан - ёри дилситон аст, ёрест, ки ҷашмҳои шуълахезаш раҳи зиндагиро равшан месозад, муҳаббаташ, ишқи поку беолопиша ҷонбахш аст.

Гоиб Сафарзода аз рӯзи ҷашм ба олами ҳаҷтӣ кушоданаш, модарро ба ҷойи падар дидаст, яъне модар ўро модарвор ва ҳам падарвор таълиму тарбия карда, ба воярасонидааст. Аз ин ҷост, ки байту мисраъ ва шеърҳои ҷудогонаи ба модар бахшида шоир ҳеле самимӣ буда, ба муҳаббати беандоза, ба изҳори садоқати бепоён аз замими қалби фарзандӣ чакидаанд.

Шӯбҳа нест, ки Ғоиби шоиртабиат дар даврони наврасӣ, замони дар мактаби миёна таҳсил кардан, ки он вақт шеър машқ менамуд, аввалин шеърҳои шогирдонаро маҳз ба модари маҳбубу меҳрублон бахшидааст. Вай ҳанӯз дар соли 1960, овони донишҷӯ дили модарро ба гармию Ӯфтоб баробар намудааст, ки ин мисраъ барои ҷошири ҷашмрас мебошад.

Ҳарчанд ба камол расида ҷавонмард шуда бошад ҳам, вале ҳанӯз ҳам мисли даврони тифлию қӯдакӣ ба меҳрублони навозиши мадар, ба ғамгусори ў чун гармию рӯшнони оғтоб, ки низ рӯҳбахшу ҷонбахшанд, эҳтиёҷ дошт ва дар паноҳи ў ҳудро дилпурсу қавӣ эҳсол менамуд.

Ҷавон будам, ту будӣ гамгусорам,
Тӯй боз оғтоби рӯзгорам.
Тӯй, модар, модору давлати ман,
Чу кӯҳе дар паноҳат устуҷорам.

Шоир ҷавон ҳанӯз ба ҳеч ваҷҳе алпаи формали гӯшнавозу дилпурсанди модари меҳрублонро аз ёд набароварда, он наворо ҳамеша хуш доштааст:

Шаби орому ҳуҷонии мурғон,

Навоӣ аллаҳ модар парастам.

Аллаҳ ҷонавози мадар ба ҳадде пурзӯр буда, ки шоир бо булбули ҳушилҳом даъво менамояд, ки чаро ў ҳама навоҳоро медонаду аммо аллаҳ модари ўро не:

Ман аз булбул гиребонгир ҳастам,
Ки сози аллаҳ модар надонад.

Гоиб Сафарзода ҷойи дигар дар рӯбоие умри модарро дарозу абадӣ медонад, он сон, ки оғтоб бо вучуди ҳар шом ғурӯб кардан боз пагоҳ дар ҷашм аён аст:

Модар раҳи зиндагии ту шоҳроҳ аст,
Умри ту дарозу умри мо қӯтоҳ аст.

Хуршед, ки медамад, гурубе дорад,

Ҳомуши намешавад, вале дар роҳ аст.

Шоир ҳатто баъди даҳсолаҳо, замоне, ки марди баркамол ва қаламкаи номдор шуду падари фарзандҳои ҳеш шуд, тадриҷан ба қадри модари ҳеш мерасид, "аз ҳаёти бегамаш фарзандҳои қаҳрамон" ҳар лаҳзае бар димогаш бӯйи ширӣ модар мерасид:

Модар, аз ҷӯши равону домани сабзи замин,

Аз гулу себагари нахезу поку нозанин.

Аз ҳаёви мазраҳои бешаҳои маҳмалин,

Бӯйи шири ту домадам бар димогам мерасид.

Модар, аз гулбуттаҳои ҷашмаҳои нуқрасон,

Аз бари наебогу гандумзорҳои бекарон.

Аз ҳаёти бегами фарзандҳои қаҳрамон,

Бӯйи шири ту дамодам бар димогам мерасад.

Шоир бедордил ба ҳаёти модарон, қадру қимати онон, нияту орзуви омолашон беҳтарин шеърҳои ҳудро бахшидааст.

Гоиб Сафарзода бо фаросат дарёftaast, ки "Модар бо як даст гавҳора ва бо дасти дигар дунёро такон медиҳад" танҳо онон қодиранд, ки адлу инсофро дар олами дурр пуштибони кунанд, молики нерӯз азиму адонашавандан созандагӣ бошанд. Шоир бе ҳеч дудилагӣ модарро факат барои бедорхобии дар сари гавҳораи фарзанд будан дар қатори оғтоб, кӯҳ, баҳру ҷашмаш, ишқу ошиқ бузургу нерӯманд ёftaast:

Кӯҳ шуд аз пойдориаш бузург,

Ҷашма шуд аз бекарорияш бузург.

Аз дураҳшу аз ҳарорат оғтоб,

Баҳр шуд аз бекарориаш бузург.

Ишқ аз покизагию рости,

Ошиқ аз умединориаш бузург.

Шуд сари гавҳораи фарзанди ҳуд,

Модар аз шабзинадориаш бузург.

Хулоса, аз ҳар сатру байт руబоиу дубайтӣ ва аз ҳар шеъри ба модар бахшидаи Ғоиб Сафарзода изҳори меҳру муҳаббат ба садоқати бепоёну беандоза ба модари меҳрублон, ситоши васфи қаромоту бузургию модар, арҷузорӣ ба ғамгусории заҳматҳои қашидаи ў дар ба воярасонии фарзанд бармеояд.

ТАЧЛИЛИ НАВРӼЗИ БАЙНАЛМИЛАЙ ДАР ДОНИШГОҲ

Рӯзи 20-уми марта соли ҷорӣ устодону донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Наврӯзи ҷаҳониро дар сатҳи баланди сиёсиву фарҳангӣ баргузор намуданд.

Дар саҳни донишгоҳ донишҷӯёни ҳар як факулта хони идона ороста, ҷаҳни Наврӯзо пайвандгари насли имрӯз бо расму арзишҳои миллӣ, меҳру садоқат ва анъанаи ниёкон маънидод намуданд. Ҳайати комиссияи тадорукотӣ аз дастоварду намоши фарҳангии донишҷӯёни факултаҳо дидан карданд. Дар хони наврӯзии факултаҳо риояи расму оинҳо, густурдани хони ҳафтсуну ҳафтшин, ташкили мусобиқаҳои варзишӣ, омода сохтани таомҳои миллӣ ба истиқболи Наврӯз як рукни асосии ин ҷаҳни ниёкон буд. Ҳангоми баромади хеш ректори донишгоҳ доктори ilmҳои физика ва математика, профессор, Узви вобастаи АИ ҶТ Абдулло Ҳабибулло ҳамагонро ба муносабати фарорасии ҷаҳни ҷаҳонии Наврӯз табрику таҳният намуданд.

Ҳайати устодону донишҷӯёни муассиса ба хотири эҳтиром гузоштан ба суннатҳои қадимаи миллати тамаддунофари тоҷик ва амалий намудани рукиҳои Наврӯз бо ташкили маҳфилҳои идона ин ҷаҳниро бо рӯҳияи ифтихорномандӣ аз сулҳу суботи Ватан пешвоз гарифтанд.

Дар поён ҳайати комиссияи тадорукотӣ барои таҳияи хони наврӯзӣ факултаҳоро баҳогузорӣ намуда, ҷойҳои зеринро муайян намуд ва бо ифтихорномаву тӯхфаҳо сарфароз гардонида шуданд:

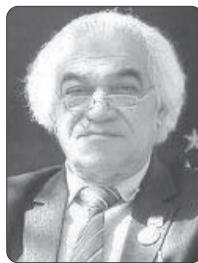
Ҷойи 1-ум: факултаи молиявиию иқтисодӣ ва факултаи филологияи тоҷик ва журналистика;

Ҷойи 2-ум: факултаи филологияи рус;

Ҷойи 3-ум: факултаи таърих ва ҳуқуқ.

Муҳаммадизо ТОҶДИНИЙ,
шоир, нағисандо ва пажӯҳшиги эронӣ

Буд ӯ ҷашму дили
БЕДОРИ ШАРҚ

Асари "Дар таҷаллии офтоби Аллома Иқбол", ки сурӯдди Шоирни Ҳалқии Тоҷикистон, барандаи мукофоти Рӯдакӣ Ҳақназар Гоиб аст, дар воқеъ манзумай нав ва ҷадиду мондагорест, ки (ҷовидонист, ки-М.Т.) бо илҳом аз андешаҳои мутараққӣ ва шарқгарёнаи Аллома Иқбол ба шахсияти машриқзамин пардохта, ки меҳоҳад арзишҳои илмию ҳунарию таърихи фарҳангӣ ва усутураии машриқзамиро пеши рӯйи Гарб бигзорад ва ба навъе ҳамчун Гёте боби гуфтугӯи тамаддунҳои Шарқ ва Гарбро бикшояд. Шоир дар ин асар бо баҳрагарӣ аз техникаи мунозира ва гуфтугӯҳо афкор ба андешаҳои табақоти мухталифоро ба риштai Ѣщер мекашад. Ин фан реша дар китobi "Зиёфати Афлотун", "Калила ва Димна", "Марзбоннома" ва бавижана "Шоҳнома"-и Фирдавсӣ дорад, ки ҳар як аз нависандагони ин китобҳо саъӣ кардаанд бо таваҷҷӯҳ ба аснод ба мадории гуфтаҳои бузуғон андешаҳои онҳоро бозсарой қунанд. Аз ин рӯ, кори Ҳақназар Гоиб қобили аҳамият ва арзиш аст. У Аллома Иқболро дар зеҳну замери худ менишонад ва аз андешаҳои афкори ў илҳом мегирад, ки дар бедории мardумi машriқzamin va ittixodi iin mardum sâyâ taloši bise're namud. Ba dar mawridi shê'eri Iqbol meghӯyad:

Буд ӯ ҷашму дили
бедори Шарқ,
Офтоби рӯҳи
исёндори Шарқ.
Шеъри Иқбол инқилobi
тоза буд,
Дар сухан эъзози
беандоза буд.

Дар ҷои дигар аз забони донои форс, ки тамсиле аз таърих ва ё афроди донои тӯли таърих будаанд, дар аҳамияти роҳнамоӣ ва равshangarии шеъри ростин мегӯyad:

Одамиро шеър одам мекунад,
Фаҳми ўро шамси
олам мекунад.
Шеър дар мағкура
орад инқилоб,
Дар дил афруzad
чароги Офтоб.

Ҳақназар Гоиб ҳамчунин ба дурустӣ андешаҳои истиқлолтабона ва шарқиёна боло ва волои Аллома Иқболро дарк кардааст, бавижана ин ки ў ҳамвора шоире мубориз, олим ва файласуфи донишманд, хостори истиқлoli мardumi Шарқ буда ва мехоста парчами машriқzamin dar muқobilis parčammi Garb barafrōshtha bošad. Ҳақназар андеша истиқlolxohi Iqbolro dar miёni mardumi қâhramon va xiradmandi točik bâēn mekuṇad va dar ҳaқiqat istiқloli tillopi Toҷikiſtonro, kи naхustin tuluyi voqeъi istiқloli in kišvar bâēn az Somoniéñ ast, me-sitoyda mesaroya:

Тоҷikiſti озода шуд озодbaxt,
Гашт соҳib az dīgar
бар тоҷу таҳт.
Пешво бodo мубorak,
эй Ватан,
Раҳnamo бodo мубorak,
эй Ватан.

ҲАҚНАЗАР - ШОИРЕ АЗ ҶАБОРИ РӯДАКИЮ ФИРДАВСӢ...

(Андешае ҷанд дар боби асари нави Ҳақназар Гоиб "Дар таҷаллии офтоби Аллома Иқбол", эҳдо ба дӯстии Тоҷикистон ба мардуми бузургвори Шарқ)

ЗАНЕД АЗ ДИДАҲО САД
ГУЛХАНИ БАРҚ

Ҳақназар дар ин китоб абъоди мухталифи андешаҳо ва амалкардҳои мардум дар тӯли таъриҳро ба тасвир мекашад. Ва ашъору андешаҳои ў дар ҳaқiqat dardx, ranx, aъmolli aқibmonda va noogoҳiqoni marдумi Шарқро bo rӯҳi dardnok bâēn mekuṇad. In amro bo avzou aҳwoli ichtimoi va siёsi minتاqā, bavijana Osiё va Afriқo pайvand mезanad va tabdil ba yak voqeъi dardnok megarداد, kи ba naҳve bo masoили chorii mazhabӣ-ifroti va iртиҷoi, kи dar kishvarҳoи Suriya, Irok, Yamān, Afgoniston va fajra ba ҷashm meҳӯd, andešaҳoи shoir bo avzou aҳwoli imrӯza minтаqā ҳamxonӣ pайдо mekuṇad, kи insonҳoи noogoҳ bo nomi aқida va imoni mazhabии hesh va baroi rizo va rizotati Hudovand dast ba amalҳoи ziddi insonsoni ziddi aҳlakhoқi мезanand va ba kushotri insonsohi beguноh dast mезanand va noogoҳona in aъmolro bo nomi xosti Hudo va rivoҷu равнақi dini iloҳi ba zabon meovaранd va namedonand, kи in guna aъmolu afъol na tanҳo mawridi rizo va rizotati Hudovand nešt, balki ziddi dasturoti ў məbowad va tanҳo dar in miён davlatxоi abarkudrat va istemogari farbӣ naഫu foinda mebarand va manfiyatxоi shommin megarداد:

Габри дар роҳи
худояш худпраст,
Дидаро дар зиндағӣ
аз бад бибаст.

Лек то Яздон az
ӯ бошад rizo,
Sӯҳт дар оташ
вуҷӯdi бутпраст.

Шoир bo bâēni dardnoki in guna masoil orzu dorad, kи rӯze oftobi duraҳshoni fahmu dark dar zeҳnu zamiri insonsohi sharқi равшан shawad va Шарқ шахsияti voqeъi va ormoniи худro biēbad, ba taҳammulpaзir rӯй biēvarad va ba shukӯhu shawkatni hud bar-gardad:

Занед az diдаҳo
сад гулхани барқ,
Ки сӯзад ҷумла
зулму zillati Шарқ.
Сано бodo ба он
rӯze, kи az фaҳm
Бигардад ҷумла
millat millati Шарқ.

In nozukona ҳadaf ba on peh mезanad, kи Шарқ vatan-i қadimiю boboи қismati ziёdi aқwomi Garb niz будaast va az in rӯ Garb naboyd ba xuskiдан reشا aslisi hud niz noogoҳona kamар bandad.

ҶАҲОНИ ҲАМДИЛӢ

Az nigoҳi dīgar shoir bo didi navu toza orzu dorad Шарқу Garb ҳarchi beshtar ba ҳam nazdik bishawand va ba ittihofou ittixodу ҳamdiли bira-sand va taҳammuli aфkorу andešaҳoи яқdigarro doшta boшand. Bavinga in kи Garb bo nigoҳi bartaričyӯnavu tasalputo-mez va ҳattu taҳkironmez ba Шарқ nangarad, insonsohiai in-soni шарқiro bipazirad, bido-nad, kи ҳamai insonsoҳo зeri як osmon zindagӣ mekuṇad (Zeri chatri чакани ҳarxi barin, Як Vatan ҳast zamini. Ҳaқnазar) va abru bodi maҳu xurshedu falak

baroi xidmat ba ҳamai olamiy়en ofariida shudaанд va ҳeç guna tafovut va tabbizi na-hodiy, қavmӣ, қabilay va mazhabӣ naboyd boisi tafrika va ҷudooni Garb az Шарқ shawad va dar nichoyat naboyd Garb baroi xifzi manfiatxоi хud ba zohir shori demokratiya bidihad, vale dar botin bixohad bar Шарқ musallat shawad va ba gorati sarvatxоi milliy va manobei tabии Шарқ bilar-daz. Shoir in guna masoili mushkilotra bo xubib darc karدا, paёmu nidoi inson, aҳloқi, ichtimoi, siёsi va falaſafii xudro dar shewer baēn mekuṇad va ҳargis dildoxhoo ixtilofo-barangizi mazhabӣ, aқidat va ё tafovuti aфkoru aқidaҳoи Шарқу Garb boisi ҷudooni onҳo namedonad, zoro mӯъtakid ast xudovandi Шарқу Garb ke ast. Az in rӯ meghӯyad:

Ҷaҳoni ҳamdiли
сад бешa дорад,

Зи ҷонҳoи худоғaҳ
resha dorad.

Фалак дар peши
duнéҳoи ҳamdiли

Зи tanҳo монданаш
andeša dorad.

Шoир bo darchi dursuti vo-kejat masalai kӯhnava navoro dar fazovu zamoni va makon mawridi tačziziyu taҳhil қaror medihad va eъtimodmand ast, kи asli ҳaқiqat jeke ast, ammo roҳo va dildoxhoo mutafavot ast va ba қavli Mavlono "angur, uzum, inab" як maъnӣ medihand, ammo naҳvai taфak-kuri mo va bardowxhoni mo mukh-tasif wa ixtilofo-barangez ast, dar surate, kи ibrido va intixohi ҷaҳon darr tulū' va gurubi oftot xulosa mekuṇad:

Kӯhnava naв як садо
az vaқti most,

Гарчи дар in nukta
сад маҳшar bapost.

Oftob astu gurubi oftotob,

Ҳar du ҳam як маъnие

az raftuost.

НИЗОМИ АХТАРОНРО
БОЯД ОМӮХТ

Dar nichoyat metavon guft shoir bo baҳragariй az sanbulloҳi (symbol ѡ образҳoи) shaxsияtҳoи mukh-taliif, monandi Zindarud, Raҳguzar, Donoи fors, Vahsh, va fajra ҳalqahon-zanчirero ofariidaast, kи ҳamagi "fami buzurgi Шарқ"-ro ba zabon meovaранd va peши rӯйi dīgaron қaror medihand, to bitavonand bo rӯҳi ҳamdiли, barodar, sulxu safo ba vaҳdati insonsohiai va xudopisan-dona bira-sand va az tafrikaю ҷudooni хudbzurghinӣ bilar-xoҳi, charo kи ҳamini takabbur

va хudbzurghinӣ modari zulmu sitam mekuṇad. Az in rӯ ast, kи shoir az ҳamdiли, sulxu safo va vaҳdat meghӯyad va vaҳdat-sarooni ў решo dar tačribiёti taъriхi dirӯz va imrӯz dorad va шoҳkalidi peshrafti chomea va ҷaҳonro ibrido dar vaҳdat boyad chust. Чунонки Rӯdakӣ az omӯzgori ҷaҳon meghӯyad, ("Birav zi tadričbaи rӯzgor baҳra bigir"). Ҳaқnазar niz mehoҳad marдум az anosiri ҷaҳon vaҳdatu nazmu nizomro biēmūzand va ba vaҳdat bira-sand:

Низоми ахтаронро
бояд omӯхт,

Якиҳoи ҷaҳonро
бояд omӯхt.

Зи авзои ҷaҳonи
ҳartparafkaш

Якавзои ҷaҳonро бояд omӯхt.

МОЕМ, КИ АЗ ПОДШАҲОН
БОҶ ГИРИФTEM

Шoир dar in kitob, kи sar-shor az rӯҳi ҳamsoy, ozodixohi va vatan-pareshi ast, baroi tačzия va taҳhilili andešaҳoи hud az shaxsияtҳoи namodine ҳam-chun Zindarud (ki Iqbolli Lohur in laқabro ba Sajid Chamoliddin Afgon) dodaast, dar in zo Zindarud namodi Iqbol va goҳo aфkor aрziшmandi millati fors ast), Vahsh (ki goҳe namodi shoir (Toҷikiſton) va goҳe namodi taъriхi va voqeъi-ast), kи shoir betaraфona va munisifona (boinsofona) va olimona oroъ va aқoидi onҳo matraҳ mekuṇad. Dar baxshi dīgarere az in manzumi shoir gurrez ba ҳukumatii kommuнистii va siёsatxоi давлатi sobiqi Shuravӣ mезanad va andešaҳoи taфak-kuroti tabaқoti mukh-taliifi mardumro dar borai ҳukumatii Shuravӣ va tasalluti on dar Osiёni Miёna va Avrupoi шarқi ba riшtaи nazm mekuṇad. Ba ҳaқonbini va nigarishi ҳar kи tabaқoti mukh-taliif dār dīfor az ҳukumatii Shuravӣ ѡ intiқod az on ҳukumatiro betaraфona va begarazonha ba shewer meghӯyad. Ba bo baҳragariй az tehnikaи munoziра andešaҳoи onҳo baēn mekuṇad va dar nichoyat қazovatro ba xonanda mesuporad.

Rӯznomanigori avval: hitob ba Lenin

Шарқ шуд sadora

az pindori tu,

To abad aфgor az aфkor tu,

Bebatanҳo ёфт dar

in zo Vatan,

Murd dar sohibatam

bӯйi kafan.

Ленин:

Зинқilobi man

ҷaҳon dar larza shud,

Arsh andar osmon dar

ларза шуд.

Шарқро шарқи
digar kardam, rafiq,

Шамси bahtaшro

badar kardam, rafiq.

Rӯznomanigori duymo: dīfor az Lenin

Murd magzi kӯxhagӣ
dar in makon,

Ёфт dar in zo nizom

naв ҷaҳon.

Tiғli naв zoид az

afkor niав,

Ҷamъият naв gash-

az pindori naв.

Faబiй dar iртибот bo тӯfon-hexasi инқilobi ҳukumatii kommu-nistii гӯyad:

Xonaи хун ast dar
mavzaш rafon,

Ashki гулгуn ast
dar mavzaш rafon.

Ленин:

Man gulomiro zi
po afkanداam,

Toчи шоҳонро ba

gil oғandaam.

ki in shewer ёdovari sheweri Aдибулмамолики Faroҳon, шoир асри XIX ҳoҳanшoҳии Қoҷor dar Эron meboшad:

Moem, kи az podshaҳon

boq giriftem,

3-on pas, kи az eshon

kamaru toq giriftem.

Rӯznomanigori jaکum, dar in-тиқod az inқilobi kommu-nistii:

Инқilob oварd in

cho shӯru shar,

Шуд падар begona

dar xunu pisar.

Ore, in zo inқilob

oвардаанد,

Baҳr ne, balki sarob

oвардаанد.

Ленин:

ХОТИРБИНӢ ЧАРО?

Абдуллоҳ ФУРБАТИЙ,
донишҷӯи соли 2-уми факултati
филологияи тоҷик ва журналистика,
иҳтисаси рӯзноманигорӣ

Дар ҷомеаи имрӯза омиле, ки атрофиён алалхус с донишҷӯро ба роҳи камсаводи гурӯҳӣ, бемасъулиятӣ ва хунукназарӣ ба қасбият ва шахсият оварда мерасонад, ин хотирбинӣ аст. Дар ҳакиқат ин падидар дар мағзу устухони мardum роҳ ёфтааст. Имрӯз қишири зиёд ва ё аз ҳад зиёди ҷомеа дороӣ ин хислати ба назар нек, ваде дар асл ҳаробиовар мебошанд. Баъзе аз равшанфирон ба он назаранд, ки дар ҷомеае, ки хотирбинӣ вучуд надорад он ҷомеа пеш намеравад. Аммо бояд гуфт, ки хотирбинӣ дар дар паҳлӯ ба назар мерасад, яке бад ва дигаре нек, яке ба манфиати фард ва дигаре ба манфиати ҷомеа. Манфиати фард ҳаробии ҷомеа-ро меорад, манфиати ҳалқ бошад аз пешрафти ҷомеа дарак медиҳад. Мутаассифона, имрӯз дар ҷомеаи мо афроде ҳастанд, ки манфиатҳои худро аз манфиатҳои ҷомеа боло дониста дар масъалаи хотирбинӣ нисбати зердастон, донишҷӯен ва умуман атрофиён зиёдаравӣ мекунанд.

Аммо ҷаро ғафат мardumi мо ва ҷаро ба ҷунин ҳад бисёр? Масалан дар мамлакатҳои фард ин падидар ҳамчун зуҳороти номатлуб дониста мешавад ва қарib ки дидар намешавад. Албатtra, бе хотирбинӣ ҳам намешавад, ваде ҳар ҷуна хотирбинӣ ва гузашт бояд ҳадду каноре дошта бошад, вагарна натиҷаҳои ҳаробиоварро ба бор ҳоҳад овард. Волидайн, мураббӣ, муаллим ё раис дар баробари хотири фарзанд, талаба, донишҷӯ ё зердастонро дидан бояд масъулияти ин амалро бар дӯш гирад, ҳадди ақал бояд онҳоро аз пaeмадҳои баде, ки дар пайи ин ба бор ҳоҳанд омад оғаҳ намояд. Агар бетарафӣ аз ҷониби шахсони номбурда давом ёбад, бо мурӯи замон ин ба одати баде табдил ҳоҳад ёфт. Дар натиҷа волидайн, муаллим ё устод қадру манзalat ва аризиши худро дар назди фарзанд, талаба ё донишҷӯ аз даст медиҳад. Онҳо бошанд дар навбати худ ҳарчи бештар ба ин така мекунанд, ки ба ояндаи худи онҳо ва ҷомеа таъсири манғӣ ҳоҳад расонд.

Аксар ҷаҳон хотирбинӣ ба ноғаҳмиҳо ва оқибатҳои бад бурда мерасонад. Бештари ҷаҳон хотирбинӣ аз оила шурӯй шуда ба мактабу донишгоҳ, ва дар байни тамоми қишири ҷомеа решавад. Ҳанӯз аз даврони тифлии волидайн гуноҳи кӯчаки фарзандашонро мебинанд, аммо онҳоро ба таври бояду шояд ҳамефâҳмонанд, ки содир намудани гуноҳ оқибати ноҳуш дар пай дорад. Ҳамин аст, ки онҳо аз ҳурдӣ дар ин рӯҳия тарбия гирифта ин амалро то мактабу донишгоҳ ва тамоми умр бо худ одати доимӣ мегардонанд. Бояд роҳи ислоҳи камбудиҳоро ба фарзандон нишон дод ва кӯшиши намуд, ки онҳо дигар дар зиндагӣ ба корҳои ношоиста даст назанданд. Дар роҳи илмомӯзӣ ва таълим низ хотирбинӣ натиҷаи худ намедиҳад. Толибilmone, ки нисбаташон хотир дидар мешавад, аз илмомӯзӣ канор мемонанд ва ҳамин тавр бо гузаштани ҷаҳон хотирбинӣ натиҷаи худ намедiҳad. Дар натиҷа насле ба сарҳои кор меояд, ки ҷомеааро баръакс ба қафо мекашанд, зеро чи кор карданашро намедonад аз ўҳдаи вазifaаш намедiҳad ва ба ҳамаи ин ҳамон устодонро гунаҳкор медonад, ки дар ҷаҳон хотири ким чиро дидаву ўро аз курс ба курс гузaronidaast. Ҳар як амал меъёри муайян худро дорад ва гузаштан аз он барои дилҳоҳ шахс оқибати ногувор пеш меорад, аз ин лиҳоз ҳанғоми хотирbinӣ ё хайрҳоӣ натиҷа ва манфиати онро бояд пеши назар орем.

Ваде аз тарафи дигар агар хотирbinӣ набошад, бо як ҳатои ноҷiz метавонем ҳаётӣ қасро барбod дижем. Донишҷӯen ҷавон бештари ҷаҳон хотирbinӣ роҳ медиҳанд, ваде ин ҳатоҳо ҳастанд, ки аз нодонӣ ва камтаҷриба будани онҳо дарак медиҳад. Агар муаллим дар ин ҳанғоми хотир набинад, ҳаётӣ донишҷӯро барбod медиҳad.

Аз ин бар меояд, ки хотирbinӣ бояд вучуд дошта бошад ва дар як меъёри муайян раво дониста шавад. Ҳулас, инсон бояд паҳлу мусбат ва манфиат ҳаёташро бо аризиши гузашт кардан иваз накунад ва ҳамеша аз пайи адolat ва роҳи рост амал кардан бошад.

МОДАР - ЗИНДАГИО-ФАР

Сомон АБДУЛЛОЕВ,
донишҷӯи соли 2-уми факултati
филологияи ҳориҷӣ

Зан оғарандар ҳаёт ва оғарандар ҳаётни. Ҳудованд ба зан он қудратеро додааст, ки зиндагиօ-фар бошад, аз ин сабаб ҳаёттофаринаш ҳондаанд. Зан ҳамоҳонги зиндагист. Мо, суханони сиёсатмадорону бузургони ҷаҳонро дар бораи зан ҷамъоварӣ намудаем, ки пешкаши ҳонандар мегардонем:

Зан маҳбуби шавҳар не, балки аниси ҳаётни мост ва бояд мо ўро ҳурмат кунем. (В.Т.Белинский)

Зан паҳлавоне аст, ки далертарин мardонро дар саҳтарин ҳолати ҳашм ором мекунад. (Ҳеродот)

Тасҳири як қишири бузург аз тасҳири қалби кӯчаки зан осонтар аст. (Наполеон Ҳилл)

Зан зебо дар назар забест, аммо занни хуб дар қалби инсон ҷой дорад. (Наполеон Ҳилл)

Зан кӯдаке аст, ки бо андак табассум ҳандон ва ба боло камтарин бемеҳр гирён мешавад. (Ҳервезд)

Зан зишт дар дунё вучуд надорад. Танҳо баъзе аз занҳо ҳастанд, ки наметавонанд худро зебо ҷилва дихад. (Бернард Шоу)

Ҳашми зан монанди алмос аст, ки медураҳшад, аммо намесӯzonad. (Такур)

Зан қонуни пурнури ҳонавода, маркази меҳр, на-мояндаи ишқ, намоёғнари покӣ, намунаи муҳаббату дӯстӣ ва ҷашмаи баҳшиш аст. (Иқболи Лоҳурӣ)

Ҷонон вучудие, ки гуноҳони худро дар ҳамин дунё бо ранҷу фидокорӣ мешӯяд, модар аст. (Муҳаммади Ҳичзой)

Модар бо як даст гаҳвора бо дasti дигар дунёро тақон медиҳад. (Наполеон)

Модарон ҳамеша мебахшанд ва гӯё барои ҳамин ба дунё омадаанд. (А. Дюмо)

Қалби модар зеботарин ва ҷовидонтарин ҷойгоҳи фарзанд аст, ҳатто дар рӯзгоре, ки мӯйҳои фарзанд сафед шуда бошад. (Стиф)

Дар зиндагӣ дар бор зону задам: як бор барои оғаридгорам ва барои дигар барои модарам. (Шеплӣ)

Зан - Модар аввал ғами рӯзгор, ғами кӯдак, ғами шавҳар ва сипас ғами худро мекӯрад. (Ломартинг)

Муқаддас ва бағарастар аз муҳаббати модар ҷизе нест. (Белинский)

Модар беҳтарин ва оҳитарин тӯҳфаи осмонист. (Ломартинг)

Бе оғтоб ғулҳо намешукуфанд, бе муҳаббати хуш-бахти нест, бе зан ишқ нест, бе модар шоир нест, қаҳрамон ҳам нест. Тамоми ифтиҳори дунё аз модар аст. (Максим Горкий)

Мебахшам ин суханонро ба он модаре, ки маро ба дунё овард, тарбиятам қард ва имрӯз ифтиҳор дорам аз оне, ки роҳбари гурӯҳи таълимиам зан - модар асту ҳар як суханаш, рафтoraш барои мо ҷавонони имрӯз за панд аст. Зиҳи Зан - Модари тоҷик, ки бо ҳамаи саҳтиҳо нигӯҳ накарда, боз ҳам зебову ҷасурӣ, қадамат, кирдорат, гуфтарат, меҳру муҳаббати беандозаат ба-рои мо дарс аст.

NAVRUZ HOLIDAY

Сабрина ШАРИПОВА,
student of 1-course foreign language faculty

Navruz is one of the ancient holidays in the world. Navruz has above 300 - 3500 years. Humanity had become feast Navruz after the interim king CHAMSHED.

In present day Navruz holiday becomes an international holiday and junesko conceded of this feast, primordial people of TAJIKISTAN. The President of our country Amomali Rahmon has much prominence in this holiday. In our country celebrate Navruz in 21-22 of March.

In this holiday make ready national foods "Sumanak" "Daldal" "Dangicha" "Otala" and childrens go to the mountain for picking sijovush flower and sing and dance. Every year this holiday celebrate in beautiful season spring.

МИНБАРИ

ГАНЧИ БЕБОЗГАШТ

Бахтафар БОБОЕВ,
донишҷӯи соли 1-уми факултati
филологияи ҳориҷӣ

Вақт дар ҳаётни инсон зуд мегузарад, ба мисли оби равон. Чи гунае, ки об бо шиддати баланд ба пеш ҳаракат мекунад ва дигар бор ба қафо барнамегардад, вақт низ ана ҳамин хел шиддат мегирad. Аз ин лиҳоз, мо бояд ҳар як лаҳзаи худро самаранок истифода барем. Истифодабарии вақт дар ҳаётни шахс ба худи ўвобастагӣ дорад, аммо гузариши вақт дар ҳаётни инсон як аст. Бахусус, ҷавонон бояд ҳар як лаҳзаи вақти худро самаранок истифода баранд, чунки дар давраи ҷавонӣ рушди инкишофёбии системаи асад пайдо мешавад ва қабулкунии системаи асади онҳо дар дараҷаи баланд қарор дорад. Истифодабарии вақт низ ҳаҷми муайяне дорад. Агар мо онро бо тартиби муайян истифода набарем, он бар тавонони зеҳнӣ ва тавонони ҷисмонӣ ҳамон ҳаҷми мегирad.

Баъзеҳо ба он ақидаанд, ки инсон ҳангоми илмаш дар дараҷаи баланд қарор гирифтанд аз ақл бегона мешавад, гӯё ки хотирашро гум мекунад. Ин комилан нодуруст аст, зеро ки ин ҳам хусусияти биологӣ ва ҳам хусусияти иҷтимоӣ дорад. Хусусияти биологияш дар он аст, ки ҳангоми омӯзиши бардавом мондашавии системаи асад ба миён меояд ва хотираш заиф мегардад. Ҳангоми мондашавии системаи асад инсон бояд омӯзиши баррагардад. Хусусияти иҷтимоӣ шарҳи дар он аст, ки ў ҳангоми омӯзиши бардавом маводҳои гуногун ва бо як тартиби муайян ҷой надодани онҳо ба маънои дар як ҷузҷони махсус дохил накардани онҳо. Инҳо омилҳо мебошанд, ки инсон ҳангоми вақтчудокунӣ бояд онҳоро ба назар гирад. Шахсоне, ки ин хусусиятҳоро пурра аз худ менамоянд ва вақтро бо тартиби муайяне мегузаронанд, албатта ба ин ҳатогиҳо роҳ намедiҳad. Дар натиҷа шахсони ин гуна иштэдоддор дар оянда донишманди боғазлу одил мегарданд.

Мо ҷавонон бояд ҳар як лаҳзаи худро ғанимат дониста, онро самаранок истифода барем ва ҳамаи илмҳои мусоирро аз худ намоему барои гулгулшукуфонии ватани азизамон саҳми арзандай хешро гузорем.

Ҳангоме ки вақти инсон беҳуда мегузарад, ў дар оянда пушаймон мешавад, ки албатта пушаймонӣ оқибат суде надорад. Ў меҳоҳад, ки замони ана ҳамон беҳуда сарфкардашро аз сарҳои нав пур аз илму маърифат гардонад, дигар бор ў наметавонад, зеро ки вақт барнагарданда аст.

Аз ин хотир, мо ҷавонон бояд вақти худро беҳуда сарф накунем ва ҳамеша кӯшиши кунем, ки дар мутолиаи китоб, донишшандӯзиву илмомӯзи бошем ва то тавонем маъnaviyetii худро боз ҳам мустаҳкамтар гардонему дар пешрафти ватани азizamон саҳмгузор бошем.

денишҷӯ

МАКТУБҲОИ Даъватӣ НАЙРАНГИ БАДХОҲОН АСТ!

Худойдоди ИСЛОМ,
донишҷӯи соли 4-уми факултати
филологияи тоҷик ва журналистика,
иҳтиёсси рӯзноманигорӣ

"Салом ва раҳмати Худо ба ҳамаи мусалмонон
ва асаллому алайкум ва раҳматуллоҳу ва баракотуҳ.
Худо мактуб ҳоло дар шаҳри Душанбе мебошад
ва он 444 маротиба тамоми дунёро гашта,
имрӯз дар дасти шумо қарор дорад. Ба гирифта
ни мактуб ба шумо хушбахтӣ меояд, ба шарте,
ки мактубро равона кунед ба он шахсе, ки баҳташонро
мехоҳед. Бояд 20 нусха мактубро дар муддати 10 соат паҳн кунед, ба шумо мӯъциза рӯх
медиҳад ва ҳамто ба мӯъциза бовар надошта
бошад ҳам". (иқтибос аз мактуб аз Арабистони
Саудӣ)

Бадҳоҳони миллати мо барои тағири табииати ороми инсонии ҷавонон аз масири муҳталиф истифода карда истодаанд. Дар сомонаҳои иҷтимоӣ бо истифода аз видеову акс ва садо, ки сарҷашмаашон шабакai байналмилалии интернет аст ва шиору навиштаҷот ва мактубу паёмҳои гүмнами бемуаллиф, ки ба унвонии фалон шайху сифио муллову мурид гуфта фиристода мешаванд, тарғибу ташик ҷой дорад. Он нафарон ба хотири тақвияти гуфтаҳояшон аз ҷаломи Ҳудову аҳодиси саҳҳе ва ояҳои Қуръону гулчин карда, ба ин восита дигаронро дар сояни гароҳояшон ба ҳар коре таълими медиҳанд. Дар "мактуб" ва "паём"-ҳои соҳтаҳи худ санаи додани ризқ ё маҳрумии бандагон аз он ва ё ба ҳонаи ки мусибат ё хушбахтӣ омаданро кафолат додаанд. Дар ҳоле, ки Оғаридгор худ олим-мугайб аст, на бандагонаш.

НУҶОН: ДОНИШ ДИНИИ ҶАВОНОН КОСТА АСТ!

Як ҷавоне ба дӯкони рӯзномафурӯшӣ даромаду варақҳоро барои нусха қардан дароз кард. То тамом шудани хостааш аз ўпурсиdem, ки ин варақ аст? Гуфт, ки "Мактуб аст, ки фалон шайхи араб хоб дидасту фармудаааст, ки ин мактубро даст ба даст фиристед, то савоаш ба шумо ҳам рассад. Ба ин хотир онро 10 нусха қарда ба хотири савоб ба дигарон тақсим мекунам".

Маълум шуд, ки ҷавон гоғифу сабуқфиқр буд ва ба ҳодисаҳои гирду атроф сарфаҳам намерафт, аммо нуктаҳи шигифтовар он аст, ки ёй ин ҷавонро бовар қуонидааст, ки маҳз ҳамон фиристонандашои мактубҳои даъватӣ ба мо дасти ёрӣ дароз мекунанд?

Ҳудойдод Сафаров, сарҳатиби масҷиди ҷомеъи маҳаллаи Ҳилоли Аҳмари шаҳри Кӯлоб дар сӯҳбати телефонӣ бобати ин мавзӯъ қайд кард: "Не, ин гуфтаҳо ягон асос ва сарҷашмаи илмӣ надоранд. Инҳо як дурӯғҳои мardumfирerebonand. Шояд баъзе гурӯҳҳо ва равияҳо, ки ниятҳои палиди разилона доранд, дасти кори ҳамонҳо бошад. Барои ба ҳадаҷон расидан шояд тӯҳматоҳоро ба Қуръону саҳанҳои паёмбар нисбат бидиҳанд. Суҳанҳо, ки онҳо (паём ё мактубҳо дар назар аст) хилоғи ҳадисҳои саҳҳеи паёмбари Ислом аст. Ҳар шахсе, ки сухани шахсии ҳудашро ба гуфтаҳои паёмбарон нисбат медиҳад, дар оташи ҷаҳонам ҷояшон тайёр аст. Яке аз сабабҳои асосии эътиқод ва боварии ҷавонон ба ин паёмҳо ва мактубҳо оғоҳ набудани ҷавонон аз сарҷашмаҳои ҳақиқии дини Ислом ва оғоҳ набудан аз роҳу равиши ақида нисбат ба мазҳаби Абӯҳанифа аст".

Мутаассифона, дар ин кор он бадҳоҳону палидон то андозае моро дар гирдаи ҳадаҷоҳояшон тоб дода истодаанд, ки ҳиҷӯ ногутаний. Мо бошем, ҷой? Фикр дорем, ки бо иҷрои хостаи онҳо кори неке карда истодаем, веле дертар маълум мешавад, ки ба ҷабҳоҳои ба гуфти тадоруқчиёну даъватгарон "ҷиҳод" дар даст яроқу ҷандро куштаему ҷанди дигарро ҳонасалот кардаем.

АРАФ ПАРВОИ АЧАМ ҲАРГИЗ НАДОРАД!

Дар мактуби мазкур омадааст, "Мактуб аз Арабистони Саудӣ. Ассалому алайкум бародарон ва ҳоҷарони мусулмон. Ин мактуби шумо мусулмонони тамоми дунё аз Арабистони Саудӣ аз номи Масҷиди ҳазрати Муҳаммад (дуруд бар ў) Паёмбари бузургвор, Расули барҳақ ва Имомхатиги ҳамин масҷиди бузург Шайх Аҳмад... (мактуб як рӯи варақи сафед аст ва на-метавонем онро пурра иқтибос орем.)"

Гӯё, ки он хобро дар мактубе нигошта, ба хотири аҷору подош ва савоб ба тамоми мусалмонони рӯи ҷаҳон паҳн кардааст. Вале саволе посӯҳ меҷӯяд, ки то қадом андоза он ҳазрат Муҳаммад (дуруд бар ў) дар хоби ин нафар даромадааст ва то кучо он шайхи араб ғами моячамёнро меҳӯрад? Ҳестед, ки хобед! Ин фикр, ки боварибахшона дар сар мепарваред, рафта лаби оби равон гӯед. Кучо, ки фоида ҷониби араб бошад, то охирон нафас ба ҷониби худ кор ҳоҳад кард ва ҳамаро гузашта, даст ба тараҳҳуми моядароз наҳоҳад кард.

Алишер Ятимов, денишҷӯи соли 4-уми факултати филологияи тоҷик ва журналистика, иҳтиёсси рӯзноманигорӣ

Гӯё, ки он хобро дар мактубе нигошта, ба хотири аҷору подош ва савоб ба тамоми мусалмонони рӯи ҷаҳон паҳн кардааст. Вале саволе посӯҳ меҷӯяд, ки то қадом андоза он ҳазрат Муҳаммад (дуруд бар ў) дар хоби ин нафар дарomadaast ва to kucho on shayhi arab fomi moyachaménro mehӯrad? Hested, ki xobed! In fikr, ki bavaribakhshona dar sar meparvarad, rafta labi obi ravan gӯed. Kucho, ki foida ҷoniibi arab boшad, to oхiron nafas ba ҷoniibi xud kor hohad karد ва ҳamaro guzashtha, dast ba tarahhumi moyadaroz nahohad karد.

Ҳамон давлатҳои ҷанғزادаву бесомону ҳаробгаштai мусалмонӣ ки ҳамагон шоҳиди воқеаҳои мудҳиши онем, бубинед, ки чӣ ҳол доранд. Аҳолӣ гурезаву талағоғта, кӯдакон ятиму бесаробон, низоми давлатдори шикастуву бescohib. Чаро ки аксарон мardumi гуреза ба давлатҳои мусалмонии арабӣ не, балки ба давлатҳои аврупой ҳҷҷрат (гуреза) мекунанд ҳамон арабҳо, ки лоғи савобият мезананд ба ҳамиллатони ҳesh ёрӣ намерасонанд?

Агар араб ба дигар миллат раҳм мекард, пеш аз ҳама ба ҳамон мardumi бечораҳоли ҳамнажоду ҳамдинашон кӯмак мерасонд, дар сурate, ки дар таги ҷашмашон қарор доранд. Касе фикр дорад, ки аз ҳазорҳо киллометр онҳо истода фикри беҳбудии моро мена-моянд, комилан ҳато менамояд.

ХУШ ОМАДӢ, НАВРӮЗ!

Наврӯз САИДОВ,
донишҷӯи соли 1-уми факултати таърих,
ҳукуқ ва муносабатҳои байналмилалӣ,
иҳтиёсси шӯъбаи таърих ва ҳукуқ

Бо шарофати истиқолияти Ватани азизамон Наврӯзи байналмилалӣ имрӯз дар сарзамини моячун мӯҳимтарин ҷашни миллӣ ва давлатӣ таҷ-лил мегарداد.

Наврӯз арзишмандтарин ҷашни башарӣ буда, яке аз ҳадаҷоҳои наҷиби ба ҳам наздик шудан ва тақвияти бахшидани муносабатҳои дӯстиву бародарӣ, инчунин, ҳамкориву ҳамгирӣ байни мусалмони гуногун мебошад. Дар ин рӯз мardumi шарifi Тоҷикистон аз субҳи барвақт либосҳои идона ба бар намуда, дар саҳни наврӯзgoҳi шаҳр бо риояи расму анъанаҳои миллӣ ва беҳдошти суннатҳои аҷодӣ аз ин иди бошуқӯҳ истиқбол мена-моянд.

Ҳамчунин, дар ин рӯз дар байни соҳтору идо-раҳо озмунҳои гуногун, аз қабили дастурхони беҳтарин ва беҳтарин ҳунарманди мardumӣ донир гардида, дастурхони идонаи ҳафтсуну ҳафтшина орост мешавад ва бонувон ҳӯрокҳои гуногуни миллӣ аз қабили сұманаку атола, ошу ширбираинҷа дар дигар ҳӯрданӣ омода менамоянд.

Қобили зикр аст, ки маҳз бо заҳмату талошҳои Ҷешви миллиат мӯҳтарам Эмомали Раҳмон ин ҷашни аҷодӣ дубора зинда гардида, солҳои охир ҳамчун ҷашни зинда шудани табиат ва Соли нав дар аксари кишварҳои ҷаҳон бо шуқӯҳ шаҳомати хоса ҷашн гирифта мешавад.

Маҳз дар ин ид марди дæхонӣ ба қиши ту кори баҳорӣ оғоз намуда, баракату неъматро дар дастурхони мardum тамоми сол таъмин менамояд.

РӯЗАТ ТАБРИК, МОДАР!

Суҳроб ТОШБУЛАТОВ,
донишҷӯи соли 2-уми факултата
молиявии иқтиёсӣ

Аё модар, аё модар, ба ҳарфҳоям намо бовар!
Ба ҷуз Аллоҳу пайғамбар, касе набвад зи ту беҳтар.

Аё модар, ту ҳушрӯй, ту зебоӣ, ту ҳушбӯй.
Суруди аллаҳоятро, ҷаро дигар намегӯй?

Дилу ҷонам фидою ту, фидоу ҳандаҳоу ту.

Садоям кун, садоям кун, аё модар, аё модар

Ҳудованд маро бар дунё овард. Модарҷон, Ҳудованд бар ҷашмонам нуре ато кард, ки туро дидам, Ҳудованд забонамро гӯё кард, то туро садо кардам.

Ба қунҷи сандали биншаста

шабҳо модари пирам,

Ту шояд ҷомаи домодӣ медӯзӣ ба сад ният,

Ки рӯзи тӯй дида бар қади ман

бишканӣ армон,

Бубинӣ то ба ранги нав, ба

хусни наевҷавоният,

Ба он дастони ларзони шарафмандат

бимирам ман!

Наёбад ҷашми камбинат ба

ҷустуҷанҷашми сӯзанро,

Биларзад дасти пурэъҷози ту

дар қабзаи пирӣ,

Валекин боз медӯзӣ ту дастарҳони гулдӯзӣ,

Ки рӯзи маърака дар байни мardum обрӯ гирӣ,

Чи дунёест дунёи умеди ту,

аё модар, аё модар!

ЁДИ ПАДАР

Мавзунай ҲОЛАХМАД,
донишҷӯи соли 2-уми
факултата омӯзғорӣ

Падар гуфтам дилам шуд пора-пора,
Ба ғамҳоям касе коре надора.

Падар гӯям, падар баргард сӯям,

Дилам ҷоҳ шуд, дигар нест ҳеч ҷора.

Ҳудованд бахрам ҷоре соз,

Маро аз банди ғамҳоям раҳо соз.

Падарҷонам туро ман ёд кардам,

Ба сӯи осмон фарёд кардам.

Бигуфтам: Эй падар, баргард сӯям,

Маро хурсанд соз имрӯз дубора.

Вале афсӯс орзӯям муҳол аст,

Ба тақдир нест охир ҳеч ҷора.

Падарҷонам рӯҳат шод бошад,

Ҳудо кай мединад умри дубора?

ФАРИШТАЕ БА НОМИ МОДАР

Зикрӯ ТАВАКАЛОВ,
донишҷӯи соли 2-уми факултата
молиявии иқтиёсӣ

Модар фариштаи заминӣ аст. Фариштае, ки Ҳудованд

барнигаҳдорӣ ва муҳофизати кӯдакон интиҳоб кардааст,

аммо он чи мӯҳим ин аст, ки оё ин фариштагони заминӣ ҳамеша ба вазифаҳои худ дуруст амал мекунанд? Пас ҳар як зан ё модар аз худ билурсад, ки ба ин вазифаҳои ҳамешаи худ чи қадар амал карда аст.

Оё аз ишқу меҳрубонӣ ва неъматҳои Парвардиг ба фарзанд чизе гуфтаед? Дар зөхни фарзандонатон аз Ҳудованд мавҷуди тарснон ва ҳашмгин насо-зед, балки коре кунед, ки фарзандатон ошиқи Ҳудо бошад ва ўро беҳтарин дӯсти худ бидонад, аммо шумо, эй қасоне, ки имрӯз аз ин фариштагони заминӣ бениёз гаштаед, оё ҳаққи ўро ба ҷо овардаед? Оё як шаби беҳобии ўро ҷуброн кардаед? Оё як рӯзи нигаронии ўро барои бемориатон ҷуброн кардаед?

НАҚШИ ДАВЛАТДОРИИ РОССИЯ ДАР ТАҦРИХ

Абдулхамид ГУЛАҲМАДОВ,
устоди Коллеҷи иқтисодӣ-техникики
гайридавлатии шаҳри Кӯлоб

Олам аз ҷониби табиат тарзे соҳта шудааст, ки ба ироди инсон вобаста набуда, "қонунҳои худро" эҷодкорона нигоҳ медорад ва олами зинда ҳамчун як ҷузъе дар он рушд намуда, худро ба табиат мутобиқ менамояд ва зиндагӣ мекунад.

Алҳол дар курраи замин миллатҳои зиёде бо марзҳои ташкилшудаи худ ҳаётро идома дода истодаанд.

Яке аз ин марзҳо Россия ва русҳоянд, ки дар бораи ин давлати сұлҳчӯ ва инсонпарвар аз мутолиаи адабиёти гуногун, муҳоҳидаҳо аз овони ҷавонӣ дар бораи он маълумоте ҷамъ карда шуд ва ҳангоми сафарҳои гуногун ба ин кишвар баҳри бандон як маҳзани ғание шуданд, ки дар васфаҳ ва мавқеи таърихиаш дар олам ишғол карда баъзе фикру мулоҳизаҳоямро иброз кардан мақсад гузоштам.

Ҳарчанд, ки Россия нисбат ба давлатҳои Аврупо ва Осиё дар арсаи таърихи инкишофи тараққӣ карданаш нисбатан дертар сар шуда бошад ҳам, vale маддуми заҳматкашаш ба ҷономи душвориҳои давру замон нигоҳ накарда, тавонистанд, ки ин сарзамини беконорро ободу зебо гардонида ба яке аз давлатҳои мутамаддини ҷаҳон табдил доданд. Пушида нест, ки бародарони рус дар тараққӣ додани иқтисолиёти бисёр давлату миллиатҳои гуногуни ҷаҳон дастӣ ёрӣ расонида, дар ҷаҳонбинию маърифатнокшавии одамонашон ҳиссаи худро гузоштанд ва гузошта истодаанд.

Алалхусус, дар замони қунунии мусосир, ки ҷаҳон аз тарафи баъзе давлатҳо зери "ғарз"-ҳои гуногуни иҷтимои сиёсӣ амал мекунанд, нақши Россия дар дастгири бартараф кардан бисёр муноқишаҳо ва фоҷиаҳои замон хело калон буда, бе дастгири ёрӣ ин давлати сұлҳчӯю

инсонпарвар мувозинати ҷаҳонро бе иштироки Россия нигоҳ доштан душвор мебошад.

Дар тамоми асрҳо тоҳу този давлатҳои гуногун баҳри ба даст овардани сарват, захираҳои табии, қувваҳои кирояи меҳнатӣ тобеъ қардани давлату миллиатҳо ҳукумрони кардан барин омилҳо боиси пайдо шудани ҷаҳонро ҳурду қалон мешуданд.

Дар тули асрҳо зиёд ҷаҳонро беамони як давлат ба мүкобили дигар давлат дар солномаҳо ниҳоят бисёранд. Ҷунин ҷаҳонро бо сабабҳои ба худ ҳос пайдо шуда, боиси пароқондашавӣ ва аз як марз ба дигар марз рафтани одамон шуда буд. Алалхусус таъриҳи гувоҳаст, ки Россия дар ягон аср ба мүкобили ягон миллиату давлат լашкар қакшида аст. Баракси ҳол ҳама вақт ҷашими ҳарисони миллиатҳои давлатҳои гуногун Россияро ором нагузошта барои ба даст даровардани марзу бүм ва боғигариаш донимо ҷанг мекардан. Дар ҷаҳонро Россия баҳри муҳофизати худ ба мүкобили горатарони истилогар асрҳои зиёд ҷаҳонро, бо мурӯи замон аз болои душманон голиб баромадааст.

Дар баробари голиб баромадан аз болои рақибон, Россия тавонист баъзе миллиатҳои, ки дар зери асорат буданд, дар рағти ҷанг онҳоро аз ҷаҳонголи истилогарон озод кардааст.

Маҳз ҳамин мақсад маро водор намуд, ки хонандаро то андозе аз таърихи ташакулёбии давлатдории Россия ва нақши он дар таъриҳи ба забони тоҷикӣ китоберо навишта пешниҳод намудан мақсад гузоштам.

Дигар ҷаҳонро, ки ба ин кориҳай маро водор кардааст он аст, ки чаро Россия як давлати сұлҳчӯ ва гуманитарӣ бар зидди ҳеч давлат даст боло ҳакарда, баръакс ёрӣ расонидааст, vale дар ҳалли баъзе масъалаҳои байналхалқӣ давлатҳои ҳастанд, ки нисбати Россия "ғарзҳо"-и бисерро бор мекунанд ва давлатҳои низ ҳастанд, ки онҳо ёрӣ бегаронана маддуми русро дидা бошанд, ҳам нисбати Россия бетарафӣ ҳоҳир карда, ҳамовозии онҳо дар дастгирии Россия дидо намешавад.

Агар то давраи Ҷонги Бузурги Ватанини солҳои 1941-1945-ро сарфи назар карда бинем, бисерро ноҳориҳо дар солҳои охир паси сар шуданд, ки боиси парондаги шавии Ҳукумати Шӯравӣ

гардида, баъзе ҷумҳуриҳо байди мустақилията ба даст овардан ба вартаи ҷаҳонро дохили дучор шуда, нисбат ба Россия бо ҷашми нек назар намекунанд, ки ба ин ҷумҳуриҳои назди Балтика, Грузия, Украина ва давлатҳои Аврупо мебошанд, ки баъди Ҷонги Бузурги Ватаний аз зери асорати фашизм онҳоро дар якҷояни дигар миллиатҳо озод карда буданд, муносибати сарди онҳоро нисбат ба Россия ҳискарда мешавад, ки сабаби ҷунин сардиҳо аз қадом сабабҳо ё омилҳо иборатанд. Шояд ҳангоми омухтани ва тадқиқот бурдан дар бораи "Нақши давлатдории Россия дар таъриҳ" баъзе норавшаниҳо маълум шавад.

Акунун қадом омилҳо ва сабабҳо ҳаст, ки тарзи давлатдории Россия дар таъриҳи ҷаҳонро боқӣ гузошта аст? Пеш аз ҳама нақш нишонае аст, ки тамоми ҷузъи оламро дар шаклҳои гуногун бо сифатҳои ҳоҳирӣ ва ботинӣ дар ҳуд таҷассум мекунад.

Аз ҷумла нақшро дар шакли ҳоҳирӣ мо мебинем ва дар ҳуд дарк менамоем. Яъне он аксе аст, ки ҳар як предмет ва ҷисм дар ҳуд шакл ва ё ҳолати муайянено дорад. ба ин мисол шуда метавонад акси замин, коинот, олами зинда ва тарзи роҳбарии ҷамъияти ва амсоли онҳо дорои нақш буда, дар майнаи сар ҷой шуда ва ҳангоми номи яке аз онҳоро гирифтанд, нақши он пешниҳод меояд.

Лекин нақш боз дигар пахӯҳоеро дорад, ки он ба ҳоҳти корбари мөвобаста буда акси онҳо намебинем vale аз лиҳози иҷрои амалҳо дар соҳтори давлатдорӣ ва тарзи идора кардан аз ҷониби инсон, ҷамоаро ба низом медарорад, ки мо онҳо эҳсос карда мефаҳмем. Bo ҷунин сабаб, одамони миллиатҳои гуногун бо мурӯи замон аз ҳуд дар роҳбарии давлатдории ҳоҳирӣ ва гуногунро эҷод карда, низоми онҳо навишта аз ҳудашон дар асрҳои гуногун ба насли оянда боқӣ гузоштанд.

Ҷамоаи замон онҳоро ҳаматарафа санҷида, қисмиҳои даркориаш, ки бо ҳамон ҷамоа қобили қабул аст, дар низоми қонун дароварда ба он итоат карда риоя менамоянд, бо ҳамин низоми рафтори ҷамъиятиро нақшаш дар таъриҳи ҳоҳир мемонад.

Билоҳира бо ифодае "пешниҳон ба оянда" ҳазинаро аз ҳуд

боқӣ мегузорад, дар роҳбарии соҳти давлатдорӣ дар соҳаҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимои давлати оянда, ё ҷиҳати бартарӣ ва ё норасои ҳамчун қолаби намуна лозим шуда мемонад. Ҳарчанд ки дар бораи таърихи гузаштаи мардуми рус адабиёти зиёде мавҷуд бошад ҳам, барои бештар ба забони тоҷикӣ дастрас кардани саргузашти Россия аз корнамоиҳои табақҳои гуногуни аҳолӣ, шоҳон, сарлашкарон, мардуми одӣ барин шахсиятҳоро ба қалам додан мақсад гузошта шуд, ки аз аҳамият ҳолӣ нест.

Одамони қалонсол ва миёнасол, ки дар замони Ҳукумати Шӯравӣ умр ба сар бурданд ночуриҳои замони мусосирро онҳо бештар эҳсос мекунанд. Россия имрӯз давлати мустақили абарқудрат мебошад, омӯхтани таърихи он ҷаҳонбинии шаҳсро зиёд карда, аз тарзи давлатдорӣ ва соҳтори ҳукумрониаш баҳраманд шудан аз манғиат ҳолӣ набуда, дар ташкил кардани соҳтори давлатдорӣ аз таҷриба онҳоро эҷодкорона истифода бурдан аҳамияти қалон дорад.

Ҳоло ки вазъи қунунии олам ором нест, бисёр одамон ва миллиатҳои ҷаҳон Россияро ҳамчун давлати сұлҳчӯ ва гуманитарӣ мешиносанد ва медонанд ва дар дастгирий кардан ба умед ба ў менингаранд.

Масалан, ҳодисаҳои аввали асри XXI дар Украина рӯҳ додаро чи гуна маънидод кард? Дар асл украинҳо ва русҳоро ҷиҳати этникиашонро ба назар нағиреъ, онҳоро як миллиат донистан ҷои шубҳааш нест, vale дар зери таъсири "ғарзҳо" Фарб ин дар миллиати ба ҳам дӯстро муносибаташонро ҳоҳирӣ дода тавонистанд ва ин алланғаи нооромиҳо дар Украина ҳомӯш нашуда роҳу усуљҳои гаразнокро идома дода истодаанд.

Ҳарчанд ки вилоятҳои Донецк ва Лугансказ тарафи қувваҳои ҳарбии Украина зери оташборон қарор дорад, Россия миссияи гуманитарӣ мешавад ба ин ду вилояти ҷаҳонида ҳоҳирӣ мекардан. Нихоят кор ба ҷое расид, ки муҳолифон норманҷо бошад -ҷунин алоқамандиро қабул накарда, ба дилҳои ақидаҳои пешниҳодшуда роӣ шуданд.

Дар асрҳои минбаъда, яъне дар асрҳои XI-XII калимаҳои Рус, заминҳои Рус, Руси Киев пайдо шуд;

Дар осорҳои таъриҳӣ Гордорики мардуми скандинавия, яъне скандинавияҳои қадим мағҳуми русро ҳамчун "gardariki" - шаҳрҳо ва давлатҳо" (страна городов) мификаҳмиданд.

Бо мурӯи замон аз асрҳои XII-XIII калимаи Россия аз "Русь" - дар асрҳои XV-XVI бошад дар Византия, Юонон ва дигар кишварҳо ин аҳолиро ҳамчун "Русҳо" фахмида пахӯҳ шуд.

(Идома дорад)

АКСҲОИ ГҮЁ

**ИНСОНҲОИ БЕҲАДАФ, МАҶБУРАНД
ТО ОХИРИ УМР БАРОИ ИНСОНҲОИ
БОҲАДАФ КОР КУНАНД!**

ГОЛИБИ КРОССВОРД МУАЙЯН НАШУД!

Боиси хурсандист, ки хонандагон ба рӯзномаи "Анвори дониш" таваҷӯҳӣ хосса доранд. Ба кроссворди шумораи гузашта 11 нафар ҷавоб пешниҳод кард, аммо дар мавриди голиб шудан бояд эҳтиёткорона қаламро ба даст гирифт. Ҳулоса, аз 11 нафар ҳеч қадомашон кроссвордро бехато пур карда натованистанд.

Инҳо Инҳо Бахтиёр Шарифов (15.03.2018, соати 11:12, 5 хато), Мухторов Ҳотамҷон (15.03.2018, 12:05, 4 хато), Раҳимова Марҳабо (15.03.2018, соати 13:45, 4 хато), Раҳмонзода Усмон (15.03.2018, соати 13:45, 4 хато), Латифов Бобоҷон (15.03.2018, соати 14:02, 19 хато), Даълатова

Қаламнисо (15.03.2018, соати 15:50, 3 хато), Комилов Ҷамшед (15.03.2018, соати 16:57, 8 хато), Раҳимов Баҳодур (16.03.2018, соати 10:14, 2 хато), Сайдуллоева Рӯҳафзо (16.03.2018, соати 11:10, 3 хато), Толибов Наврӯз (16.03.2018, соати 12:35, 3 хато), Мустафоқулов Шодӣ (17.03.2018, соати 11:50, 4 хато) мебошанд.

Аз ин рӯ, қасеро мө голиб эълон карда наметавонем.

Ҳар касе, ки ҷавобҳои пешниҳодкардаашро аз назар гузаронидан меҳоҳад, ба идораи рӯзнома ташриф оварад ва ҳатоҳои худро бубинад.

Хонандагони азиз! Саросема нашуда, кроссвордро дуруст пур кунед ва насиби мукофот дар ҳачми 100 сомонӣ гардед!

ДИҚҚАТ!

Хонанде, ки сари вақт ва дар муҳлати кӯтоҳ кроссвордро дуруст ва бехато пур карда ба идораи рӯзнома пешниҳод мекунад, бо мукофоти пулӣ дар ҳачми 100 сомонӣ қадрояни карда мешавад.

СУХАНИ МОНДАГОР

Искандари МАҚДУНӢ

Ман манфиате на аз дӯстон ёфтам, балқӣ бештар аз душманон ёфтам. Агар дар ман феъле бад бошад, дӯстон аз роҳи шавқат бипӯшонанд, то ман надонам. Аммо душманон аз роҳи бадбинӣ айби маро ба ман бигӯянд ва айбам ба ман маълум гардад. Он айбро аз худ дур кунам. Пас, манфиати бештар аз душман ёфтам.

СОПРӮЗ ХУСЧАСТА БОД!

Маъмурият, ҳайати профессорону устодон, кормандон ва дошишҷӯёни Дошишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, инчунин ҳайати эҷодии рӯзномаи "Анвори ҷониш" омӯзгорон ва кормандони зерини дошишгоҳро, ки аз 1-уми апрел то 15-уми апрели солиёни гуногун таваллуд шудаанд, табрику таҳият гуфта, аз даргоҳи Яздони пок барояшон тансиҳатӣ, умри бардавом, сари баланд, тани неруманд ва дар кору фаъолияташон комёбӯҳои беназирро ташманд даранд. Бигузор ҳамеша чун кӯҳҳои Помир сарбаланд, чун Рӯдакӣ хушбабён, чун Саъдӣ дарозумр, чун Ҳофиз шуҳратманд ва чун Ҷомӣ хоккор бошед! Ҳеч гоҳ БАҲТ ва ХИЗР кошонаи шуморо марк насозанд! Мисли гулҳои баҳорӣ, ки ҳама саросар зебо ҳастанд, зебо бимонед. Ҳушиҷу курсандӣ, ки беҳтарин ҳамсафари инсонанд, доим ҳамсафаратон бод!

Бигузор дар умротон баракат ва дар касбатон ҳалолкорӣ пайваста амали гардад.

1. ГИЁЕВ АБДУНАЗАР,

01.04.1968, саромӯзгори кафедраи забони ҳозираи рус;

2. ГАДОЕВ ШЕРАЛИ,

01.04.1987, асистенти кафедраи география ва туризм;

3. ПИРМАДОВА ЗЕБО-

НИСО, 01.04.1978, фаррош;

4. АШУРОВ СОДИРХОН,

02.04.1968, асистенти кафедраи мудофиаи граждани ва ОДҲ;

5. ҲАЛИМОВА МАВЦУ-

ДА, 01.04.1962, ҷонишини де-

кан оид ба тарбияи факултai

филологияи рус;

6. АКБАРОВА МАҲ-

РАМБИ, 03.04.1980, асис-

тенти кафедраи таҳсилоти

иҷтиди;

7. ҲУДОЙДОДОВА ОБИ-

ДАМО, 07.04.1971, асистен-

ти кафедраи педагогика;

8. ГАНИЕВ ҲУДОИНА-

ЗАР, 07.04.1972, қафшергар;

9. АБДУЛЛОЕВ ДОНЁР,

08.04.1954, саромӯзгори ка-

федраи мудофиаи граждани

ва ОДҲ;

10. ҶАЛИЛОВ МЕҲРОБ,

08.04.1996, мутахасиси шу-

баи кор бо ҷавонон;

11. ҲАМИДОВА МОҲИ-

НАВБИ, 08.04.1981, фаррош;

12. ПАНОЕВА САБРИНА,

10.04.1988, лаборантни кафедраи забони ҳориҷ;

13. АБДУЛЛОЕВ ФАЙЗУЛЛО,

10.04.1942, лаборантни кафедраи физика, методикии таълими он, технологии материалиҳо;

14. ҲАФИЗОВ САЙДҖОН,

10.04.1944, саромӯзгори кафедраи тарбияи томактабӣ ва кори иҷтимоӣ;

15. НУРМАТОВ ЁҚУБ,

10.04.1975, асистенти кафедраи забони рус;

16. ҒАФУРОВА МОҲИРА,

11.04.1954, саромӯзгори ка-

федраи забонҳои ҳозираи рус;

17. ЛАТИФОВ БАРОТ,

12.04.1938, номзади илмҳои филология, дотсенти кафедраи забони тоҷики бо методикии таълими он;

18. НАЗРИЕВА ШИРИН,

12.04.1970, фаррош;

19. ҚУРБОНОВ МАҲМАДӢ,

13.04.1980, муаллими қалони кафедраи психология;

20. ГИЁЕВА ЭРКАМО,

13.04.1975, қитобдор, корманди қитобхона;

20. НИЛУФАРИ ҶАЛОЛ,

15.04.1991, танзимгари факул-

тати филологияи ҳориҷ;

ЗОДРӮЗ МУБОРАҚ, ОМӮЗГОРОН

ВА КОРМАНДОНИ АЗИЗ!

Ба номзади илми педагогика, дотсенти кафедраи педагогика Гурез Иброҳимов бахшида мешавад.

ИМРӮЗ Раҳи Кушодаат Пурбор Аст!

Дар илм, раҳе зи роҳи бикшодаи туст,
Роҳе, ки ба сӯи маърифат роҳи накӯст.
Имрӯз раҳи кушодаат пурбор аст,
Аз меваи боди илму пиндори дуруст.
Равшан зи ҷароғи фазл даргоҳи Шумо,
Аз нури маъониву зи маърифати дӯст.
Дар дафтари хотироти мо сабт шавад,
Ҳарфе, ки барои мо ҳаме панди накӯст.
Эй мурғи сухан ба боди маҳфилгаҳи мо,
Гӯши ҳама бар лафзи гӯҳарбастаи туст.
Пайваста зи афкори шумо омӯзем,
По монда ба роҳи илм чун бори нахуст.

Неъмати ҲАБИБ,
саромӯзгори кафедраи математика ва
методикии таълими он

БАЙТИ Рӯз

Корҳо рост кунад оқили комил ба сухан,
Ки ба сад лашкари ҷаррор муюссар нашавад.

Ҳусайн Воизи Кошифӣ

ТОЧИКИСТОН ВАТАНИ НАВРӮЗ АСТ

Бӯи Наврӯз расад аз ҳама дар,
Рӯи Наврӯз расад аз ҳама дар,
Ҳама дар анҷумани Наврӯз

аст.

Точикистон ватани Наврӯз

аст.

Инак, Наврӯзи ҳуҷастапайвӣ ва баҳори нозанин бо ҳама гулпӯшиҳои гулпӯшиҳои ҳуршедӣ зарҳалинаш ба сарзамини Ориён қудуми муборак мениҳад. Аз ҳар гӯшае боди гулбези баҳорӣ ба машомӯҳ бӯи атрони гулро мерасонаду булбули нағмапардоз суруди наvrӯzро дар шоҳи гул замзама мекунад:

Атри гул дар ҷамани наврӯз

аст,

Фасли гул-гулфикани Наврӯз

аст,
Ҳамаҷо анҷумани Наврӯз аст,
Точикистон ватани

Наврӯз аст.

Оре, Точикистони азизи мо яке аз он марзҳои Ориён аст, ки дар он суннатҳои волои аҷоддонамон то ҳанӯз побарҷусту мардуми шарифаш ин суннатҳоро пос меморанд, аз қабили ин идҳо "Мөхгрон", "Сада" ва "Наврӯз" мебошанд.

Махсумзода САИДМАҲСУМ,
хонандои синфи 2 "а"-и мактаби "Суҳандон"-и шаҳри Душанбе

XXXX

Эълон

Дафтари имтиҳоние, ки соли 2017 Дошишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ба дошишҳои соли 1-уми факултati молиявии истиқсадӣ (таҳсилоти рӯзона) Ҳоҷаев Сарвиноз Соҳибназаровна додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ҷои ҷарроғи гулпӯшиҳои ҳуршедӣ зарҳалинаш ба сарзамини Ориён қудуми муборак мениҳад. Аз ҳар гӯшае боди гулбези баҳорӣ ба машомӯҳ бӯи атрони гулро мерасонаду булбули нағмапардоз суруди наvrӯzро дар шоҳи гул замзама мекунад:

Дипломи ТТ № 002275, ки соли 1999 Омӯзшиҳои педагогики шаҳри Кӯлоб ба Ҳамдамбоева Фотимахон Истроиловна додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ҷои ҷарроғи гулпӯшиҳои ҳуршедӣ зарҳалинаш ба сарзамини Ориён қудуми муборак мениҳад.

ЗАМЗАМАИ БАҲОРӢ

Баҳори гулфишон омад, хуш омад,
Ба сад рамзу нишон омад, хуш омад.
Баробар мешавад рӯз бо шаби ҳеш,
Шабу рӯз ҳаминон омад, хуш омад.
Ҳазорон бо ҳазорон лаҳн то субҳ,
Ба гул ҳамдастон омад, хуш омад.
Нишоту комронӣ беш аз пеш,
Ба коми ошиқон омад, хуш омад.
Ниҳоли орзу сабзпӯш гардиð,
Умеду ормон омад, хуш омад.
Маҳи нав дар само бо ахтаронаш,
Ба даври осмон омад, хуш омад.
Суҳан аз ишқ мегӯему аз шавқ,
Ба ошиқ роздан омад, хуш омад.
Ба истиқболи Наврӯзи дилафрӯз,
Парасту парфишон омад, хуш омад.
Замин сабзу само обиқабо гашт,
Дураҳши нуриён омад, хуш омад.
Ҷавонӣ бо ҳама ҳусну латофат,
Ба ранҷи ҷошибон омад, хуш омад.
Биё, эй дӯст, ба базми ошиқӣ,
Ки дӯст бо дӯстон омад, хуш омад.

Шамсиҷдин ШАРИПОВ, асистенти кафедраи математика ва методикии таълими он

ЗИНАТИ НИСОН СЕ ЧВАС АСТ: Н.ИМ., МУҲАББАТ ВА ОЗОДИ
АнВори Ҷониш
№5 (270), ДУШАНБЕ, 2.04.2018

МУАССИС:
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ КӯЛОБ
БА НОМИ АБŪАБДУЛЛОҲИ РӯДАҚӢ
РӯДАҚӢ

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

АБДУЛЛОҲ ҲАБИБУЛЛОҲ,
доктори илми физика ва
математика, профессор, Узви
вобастаи АИ ҶТ, ректори
Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба
номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

КАРИМОВ САМАРИДДИН,
доктори илми химия, профессор,
Узви пайвастаи АМТ

ИБОДОВ МАҲМАДУЛЛОҲ,
доктори илми фалсафа,
профессор

ҶУМҲАҲОН АЛИМИЙ,
доктори илми филология,
профессор

ХОЛИҚОВ САФАР,
номзади илми кимиё, дотсен

ХУДОЙДОДОВА ШАРОФАТ,
номзади илми филология, дотсен

САЙДАҲМАДОВА ДИЛОРОМ,
номзади илми педагогика,
дотсен

АБДУЛЛОЕВ МАҲМУД,
доктори илми таърих, профессор

МИРЗОЕВ САЛИМ,
доктори илми педагогика,
профессор

ҶУ҆РАЕВ БОБОХОН,
саромӯзгор

САРМУҲАРРИР:
ЧАҲОНГИР РУСТАМ

КОТИБИ МАС